

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 23.11.2005
COM(2005) 483 końcowy/2

2002/0222 (COD)

CORRIGENDUM: Annule et remplace la page de couverture et la première page de l'acte du document COM(2005) 483 final, du 7.10.2005. Cette correction concerne les versions linguistiques suivantes: CS, DA, EL, EN, ES, ET, FI, HU, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, SK, SL et SV

Zmieniony wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie umów o kredyt konsumencki, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/WE

(przedstawiony przez Komisję na mocy art. 250 ust. 2 Traktatu WE)

UZASADNIENIE

1. PROCEDURA

W dniu 28 października 2004 r. Komisja przyjęła zmieniony wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie kredytu konsumenckiego, w następstwie opinii Parlamentu Europejskiego (PE), przyjętej w drodze głosowania w dniu 20 kwietnia 2004 r.

Po opublikowaniu zmienionego wniosku, Komisja w dalszym ciągu prowadziła proces konsultacji z Państwami Członkowskimi i zainteresowanymi stronami. W rezultacie, Komisja stwierdziła, że ujednolicony tekst aktu prawnego byłby użyteczny. Ponadto, w wyniku trwających konsultacji okazało się, że istnieje potrzeba wprowadzenia wielu dalszych, zasadniczych zmian w treści aktu w celu uniknięcia niezamierzonych ograniczeń dla podmiotów gospodarczych udzielających kredytu konsumenckiego, a jednocześnie zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentom. W szczególności:

- Grupa ekspertów do spraw kredytów hipotecznych, powołana przez Komisję, przedstawiła swoje końcowe sprawozdanie zawierające wiele zaleceń, które przyczyniło się do podjęcia decyzji o wyłączeniu wszystkich form kredytu hipotecznego z zakresu wniosku (zob. poniżej).
- Obowiązek kredytodawcy lub pośrednika, polegający na doradztwie na rzecz konsumenta na etapie poprzedzającym zawarcie umowy, został wyjaśniony i dostosowany do szczególnych warunków oferty kredytowej.
- Elastyczność wynikająca z niektórych przepisów dyrektywy wiąże się z klauzulą wzajemnego uznawania mającą na celu zapewnienie, że wszelkie różnice wynikające z transpozycji zharmonizowanych przepisów nie będą stanowiły przeszkody dla rynku wewnętrznego.

Komisja postanowiła zatem, zgodnie z procedurą współdecydowania, opracować ujednoliconą wersję aktu prawnego, w formie drugiego, zmienionego wniosku.

2. CELE

Komisja ma trzy zasadnicze cele w obszarze kredytu konsumenckiego:

- stworzenie warunków dla prawdziwego rynku wewnętrznego,
- zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów, i
- zwiększenie jasności prawodawstwa WE poprzez przeformułowanie trzech istniejących dyrektyw dotyczących kredytu konsumenckiego (87/102/WE, 90/88/WE i 98/7/WE).

Cele te są zgodne ze strategią lizbońską, ponieważ rozwój rynku wewnętrznego w dziedzinie kredytów przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności kredytodawców UE poprzez poprawę konkurencji i wspieranie innowacyjnych produktów.

Harmonizacja przepisów dotyczących ochrony konsumentów w obszarze detalicznych usług finansowych, w połączeniu z zamierzonym wprowadzeniem zasady wzajemnego uznawania, jest najważniejszym aspektem strategii Komisji w zakresie rozwoju rynku detalicznych usług finansowych. Rozwój rynku detalicznych usług finansowych jest naturalną konsekwencją wprowadzenia jednej waluty, które znosi ryzyko kursów walutowych w państwach należących do strefy euro i stwarza możliwość bardziej przejrzystego porównania cen. Koszty transferu między państwami strefy euro zostały znacznie obniżone dzięki wprowadzeniu rozporządzenia 2560/2001. Uzupełnieniem będzie tu dalsza integracja systemów płatniczych UE, co oznacza, że dokonywanie regularnych płatności w całej strefie euro powinno być tak łatwe jak obecne dokonywanie ich na poziomie krajowym. Na tych dokonaniach skorzysta w szczególności sektor kredytów transgranicznych, z którymi wiąże się konieczność spłaty w postaci okresowych transferów transgranicznych.

3. MOŻLIWE ROZWIĄZANIA

Dyrektywa 87/102/WE dotycząca kredytu konsumenckiego, która opiera się na minimalnej harmonizacji, przyczyniła się do ustanowienia w Państwach Członkowskich zasad wykraczających w różnym zakresie poza przepisy tej dyrektywy. Ponieważ odpowiednie przepisy mają w przeważającej mierze charakter obligatoryjny, te różnice w krajowych prawodawstwach stanowią przeszkodę dla rynku wewnętrznego i są czynnikiem zniechęcającym podmioty gospodarcze do oferowania produktów na skalę ogólnoeuropejską.

W związku z tym, inicjatywa legislacyjna była jedynym możliwym rozwiązaniem dla osiągnięcia celów.

4. WPLYW DYREKTYWY

4.1. Wpływ na konkurencyjność

- Rynek kredytów charakteryzuje się potencjałem rozwojowym; jedynie niewielka jego część ma obecnie zasięg transgraniczny. Z uwagi na znaczny, ogólny rozmiar rynku kredytów, duże zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi rynkami, na których występują istotne różnice w poziomach kredytów konsumenckich, nie jest wyraźnie widoczne. Na przykład, w Zjednoczonym Królestwie rynek stanowi około 230 miliardów EUR, natomiast dla porównania we Włoszech, państwie o zbliżonej wielkości, kształtuje się on na poziomie 40 miliardów EUR. Średnie wykorzystanie kredytów na gospodarstwo domowe także jest bardzo zróżnicowane¹. W niektórych Państwach Członkowskich, kredyty konsumenckie stanowią dużą część dochodów gospodarstw domowych, z kolei w innych mają w nich stosunkowo niewielki udział.² Niektóre rynki charakteryzują się małym potencjałem dalszego rozwoju, podczas gdy inne dysponują znacznymi możliwościami w tym zakresie.

¹ Od 942 EUR w Hiszpanii, 3 000 EUR do 3 500 EUR w Belgii, Niemczech lub Francji, aż do 9 408 EUR w Szwecji i Niemal 18 000 EUR w Zjednoczonym Królestwie (dane z 2002 r.).

² Od 7 % w Grecji, 10 % w Hiszpanii lub Francji, 16 % w Niemczech i Portugalii, aż do odpowiednio 26 % i 28 % w Szwecji i w Zjednoczonym Królestwie (dane z 2002 r.).

- Możliwość oferowania umów kredytowych na całym terytorium EU, stworzona dzięki harmonizacji głównych aspektów umów kredytowych w połączeniu z zamierzonym wprowadzeniem zasady wzajemnego uznawania, przewidzianym we wniosku, powinna w efekcie przyczynić się do poprawy efektywności banków i zwiększenia ich ekonomii skali oraz zaowocować szerszym asortymentem tańszych produktów dla konsumentów. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność kredytową będą mogły stworzyć produkty kredytowe o zasięgu ogólnoeuropejskim, które niekoniecznie muszą odpowiadać wymogom 25 zbiorów przepisów krajowych.
- Pojawiają się nowe możliwości handlowe umożliwiające wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego – technologia (w szczególności Internet) umożliwia konsumentom i kredytodawcom zawieranie umów na odległość, może pojawić się nowe zapotrzebowanie na kredyty w związku ze wzrostem sprzedaży detalicznej realizowanej za pośrednictwem Internetu, coraz szerszy dostęp do Internetu ma stymulujący wpływ na rozwój bankowości na odległość.

4.2. Wpływ na konkurencję

- Łatwiejszy dostęp do rynków kredytowych może być czynnikiem stymulującym konkurencję na tych rynkach, na których obecnie dominuje kilka podmiotów a konsumenci mają ograniczony dostęp do kredytów. Stymulowanie konkurencji powinno pociągnąć za sobą większą efektywność instytucji kredytowych w gospodarce o coraz bardziej globalnym zasięgu.

4.3. Wpływ na konsumentów

- Większa konkurencja i otwieranie się krajowych rynków na zagranicznych kredytodawców przyniosą niższe odsetki dla konsumentów. Ceny kredytu konsumenckiego znacznie się różnią w zależności od kredytodawcy i w poszczególnych Państwach Członkowskich, a wobec tego konsumentom należy stworzyć możliwości korzystania z ofert na całym terytorium UE.
- Zniesienie barier dla konkurencji zaowocuje wprowadzeniem szerszego zakresu ofert i udoskonalonych produktów. Poziom innowacyjności już jest dość wysoki w niektórych Państwach Członkowskich, jednakże pewne produkty kredytowe dostępne w jednym Państwie Członkowskim w wielu przypadkach nie mogą być sprzedawane w innych częściach UE. Stworzenie konsumentom możliwości dostępu do wszystkich produktów kredytowych oferowanych w UE i równoczesne zapewnienie im wysokiego poziomu informacji i ochrony leży w ich interesie.
- Harmonizacja niektórych zasadniczych aspektów umów o kredyt konsumencki zwiększy zaufanie konsumentów i będzie dla nich zachętą do dokonywania zakupów poza granicami ich państw, w całej UE. Obecne, niewielkie zainteresowanie umowami o transgraniczny kredyt konsumencki wynika także z obaw o niski poziom ochrony konsumentów w innych Państwach Członkowskich.

5. ZASADNICZE ZMIANY W PORÓWNANIU ZE ZMIENIONYM WNIOSKIEM Z DNIA 28 PAŹDZIERNIKA 2004 R.

5.1. Cel

Artykuł 1 wyraźnie stanowi, że tylko niektóre aspekty obszaru są uregulowane dyrektywą, podczas gdy w pierwszym wniosku zamierzano uwzględnić wszystkie aspekty kredytu konsumenckiego. Takie podejście jest zgodne z opiniami wyrażonymi przez różne zainteresowane strony w procesie konsultacyjnym i odpowiada polityce przyjętej przez Komisję, polegającej na pełnej harmonizacji, przy bardziej ograniczonym zakresie regulacji.

5.2. Definicje

5.2.1. Kredyty w rachunku bieżącym

Kwestia kredytów w rachunku bieżącym wymagała wyjaśnienia. W szczególności, dla uniknięcia wątpliwości prawnej, niniejszy zmieniony wniosek przewiduje jasną definicję „kredytu w rachunku bieżącym”, odpowiadającą zwykłej praktyce stosowanej przez Państwa Członkowskie.

5.2.2. Całkowity koszt kredytu

Definicja całkowitego kosztu kredytu została zmieniona zgodnie z uwagami zgłoszonymi przez PE i branżę. Celem jest uwzględnienie w całkowitym koszcie kredytu jedynie tych kosztów, które są związane z usługami świadczonymi przez kredytodawcę lub za jego pośrednictwem. Definicja ta ma zasadnicze znaczenie, ponieważ stanowi podstawę do wyliczenia rocznej stopy oprocentowania (APR). Pojęcie całkowitej stopy oprocentowania kredytu zostało zniesione, zgodnie z wnioskami zainteresowanych stron i PE, ponieważ może ono wprowadzać w błąd konsumentów.

5.2.3. Umowy kredytu wiążanego

Zmieniony wniosek wprowadza pojęcie „umowy kredytu wiążanego”. Definicja została zaproponowana przez PE i stosuje się do umów zawieranych w związku z finansowaniem określonych zakupów na pewnych warunkach. Definicja ta ma w szczególności wpływ na prawo do odstąpienia od umowy kredytowej w przypadku transakcji wiązanych.

5.3. Zakres

5.3.1. Umowy kredytów hipotecznych

Pierwszy zmieniony wniosek obejmował przypadki udostępniania kapitału, nie obejmował natomiast umów o kredyt na cele mieszkaniowe. Jednakże, określenie celu przeznaczenia kredytu jest dla kredytodawcy bardzo trudne, jeśli nie niemożliwe, ponieważ nie ma on żadnej kontroli nad sposobem wykorzystania środków pieniężnych, które pożyczca. Trudno jest więc dokonywać rozgraniczenia w oparciu o sposób przeznaczenia środków. Ponadto, umowy kredytu hipotecznego ogólnie rzecz biorąc są bardzo specyficznymi instrumentami o cechach szczególnych, i wobec tego należy odrębnie odnieść się do tego zagadnienia, bez względu na przeznaczenie kredytu. Dlatego, Komisja wyłączyła tę formę udostępniania kapitału z zakresu swego wniosku, co jest zgodne z poprawką PE, którą zdecydowanie popiera przemysł.

5.3.2. *Umowy poręczenia, poręczyciele*

Umowy poręczenia są obecnie wyłączone z zakresu wniosku, ponieważ poręczenia były w głównej mierze związane z kredytem hipotecznym.

Z zakresu wniosku wyłączeni są również poręczyciele. Dyrektywa dotyczy wyłącznie umów kredytowych; uznaje się, że lepszym rozwiązaniem jest niezajmowanie się szczególnymi aspektami prawa o zobowiązaniach umownych, uregulowanymi w szerszym kontekście w Państwach Członkowskich. Oba wyłączenia są zgodne z poprawkami PE i spotkały się z obawami wyrażonymi przez sektor bankowy.

5.3.3. *Kredyty w rachunku bieżącym*

PE jak i europejski sektor bankowy twierdzą, że kredyty w rachunku bieżącym są cenione jedynie ze względu na prostotę i niski koszt, dlatego zbędne jest, by podlegały szerokiemu zakresowi wymogów dotyczących umów kredytowych. W związku z tym podlegają one jedynie regulacjom uproszczonym. Niezbędny jest jednak wystarczający poziom informacji. Dlatego, w odniesieniu do kredytów w rachunku bieżącym stosuje się ograniczoną liczbę wymogów dotyczących informacji podawanych w umowie.

5.3.4. *Umowy dotyczące kwot przekraczających 50 000 EUR*

W wyniku dyskusji z zainteresowanymi stronami, umowy dotyczące kwot przekraczających 50 000 EUR zostały wyłączone, ponieważ z zasady nie są one zawierane w odniesieniu do dóbr konsumpcyjnych, lecz raczej dotyczą kredytów na cele mieszkaniowe i dlatego nie wymagają takiego samego rodzaju przepisów prawodawstwa jak przeciętny kredyt konsumencki. Został wprowadzony przepis dotyczący przeglądu stosowanych progów, by stworzyć możliwość dostosowywania progów kredytów objętych niniejszą dyrektywą do sytuacji gospodarczej w UE i rozwoju rynku.

5.4. Informacje udzielane przed zawarciem umowy kredytowej

Ponieważ zagadnienie reklamy zostało już uregulowane dyrektywą w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych (2005/29/WE), Komisja proponuje jedynie wykaz obowiązkowych informacji, które należy podawać w reklamach zawierających finansowe informacje dotyczące kredytów. Ogólna reklama dotycząca usług kredytowych nie jest więc uwzględniona, co pozwala uniknąć niepotrzebnego obciążenia dla podmiotów gospodarczych.

Informacje udzielane przed zawarciem umowy kredytowej umożliwiają konsumentom porównanie ofert. Jednakże różne zainteresowane strony w procesie konsultacji były zdania, że nadmierna ilość informacji może wprowadzać w błąd. Niektóre wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy kredytowej zostały w związku z tym usunięte z niniejszego zmienionego wniosku. Ponadto na wniosek sektora bankowego niniejszy zmieniony wniosek ma na celu zapewnienie spójności z wymogami dotyczącymi informacji obowiązującymi w prawie wspólnotowym.

Udzielający kredytu ma obowiązek ocenić zdolność kredytową konsumenta na podstawie informacji udostępnionych przez wymienionego w drugiej kolejności i, gdzie stosowne, pochodzących ze sprawdzenia baz danych. Komisja, na podstawie szerokich konsultacji przeprowadzonych w sektorze bankowym, nie uważa, że ten obowiązek jest źródłem dodatkowych kosztów dla banków, ponieważ odpowiada dobrym praktykom bankowości.

Zmian dokonano w odniesieniu do koncepcji obowiązku doradztwa. W przeciwieństwie do niektórych wniosków ze strony sektora bankowego, Komisja utrzymuje koncepcję, według której kredytodawca powinien jedynie spełniać wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy, ale powinien także dostarczyć dodatkowych wyjaśnień w celu umożliwienia konsumentowi podjęcia decyzji na podstawie pełnych informacji. Jednakże w odpowiedzi na wniosek sektora bankowego i niektórych Państw Członkowskich wyjaśniono, że konsument jest zawsze odpowiedzialny za podjęcie ostatecznej decyzji o umowie kredytowej. Z tego względu, obowiązek doradztwa został określony jako obowiązek postawienia konsumenta w sytuacji, w której będzie mógł ocenić korzyści i uciążliwości związane z kredytem. Ponadto, Państwu Członkowskiemu została przyznana większa elastyczność w dostosowaniu ich przepisów wykonawczych do sytuacji handlowej na ich rynkach.

Umowy kredytowe wymienione w art. 3 ust. 3 i 4 podlegają jedynie niewielkim uregulowaniom w odniesieniu do informacji udzielanych przed zawarciem umowy kredytowej, w celu uniknięcia nadmiernych ograniczeń administracyjnych dla podmiotów gospodarczych.

5.5. Informacje podawane w umowie

Przepisy dotyczące informacji podawanych w umowie wymagają przede wszystkim informacji podanych już na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej oraz informacji dotyczących zasad wykonania prawa do odstąpienia od umowy i prawa do przedterminowej spłaty zadłużenia. Jest to zgodne z zazwyczaj stosowaną dobrą praktyką zawodową i nie przyczyni się do powstania znaczących dodatkowych kosztów dla kredytodawców.

Jeżeli stosuje się zmienną stopę procentową konsument powinien być informowany o istotnych zmianach stopy procentowej kredytu. Niemniej jednak, w praktyce nie ma możliwości informowania go o *każdej* zmianie, ponieważ w pewnych sytuacjach stopa procentowa może nieznacznie wahać się każdego dnia. Dlatego, w niniejszym zmienionym wniosku przewiduje się, że konsumenta należy informować okresowo i niezwłocznie przynajmniej w przypadku istotnych zmian.

5.6. Dostęp do baz danych

Obowiązek stworzenia krajowych baz danych został zniesiony, ponieważ ustanawianie go wykraczałoby poza zakres niniejszej dyrektywy. Zagadnienia związane z ochroną danych są już uregulowane w dyrektywie 95/46/WE. Dlatego Komisja proponuje, by zagwarantować jedynie wzajemny dostęp do istniejących prywatnych lub publicznych baz danych na zasadzie niedyskryminacji, co nie wiąże się z dodatkowymi kosztami dla branży tak jak uregulowania zaproponowane w poprzednich przepisach, lecz przeciwnie, przyczyni się do zmniejszenia barier dla transgranicznego kredytu konsumenckiego.

5.7. Prawo do odstąpienia od umowy

Niniejszy wniosek przewiduje stworzenie konsumentom możliwości odstąpienia od umowy kredytowej w ciągu 14 dni. Mając do dyspozycji ten czas, konsument może dokonać rozeznania możliwości zakupu po zawarciu umowy kredytowej i ewentualnego znalezienia korzystniejszej oferty. Ten przepis ma służyć poprawie konkurencji. Nawiązuje on do istniejącej praktyki stosowanej w większości Państw Członkowskich, chociaż okres, o którym mowa może być różny. Czas na odstąpienie od umowy odpowiada ustanowionemu w

dyrektywie dotyczącej sprzedaży usług finansowych na odległość (2002/65/WE). W związku z tym, przynajmniej w odniesieniu do umów kredytowych, które są również zawierane na odległość, przepis ten nie będzie się wiązał z dodatkowymi kosztami dla kredytodawców.

5.8. Transakcje wiązane

Niniejszy wniosek przewiduje, że w przypadku transakcji wiązanych, w których konsument ma prawo do odstąpienia od umowy zakupu, ma on również prawo do odstąpienia od umowy kredytowej związanej z tym zakupem. Ten przepis ma na celu niedopuszczenie do sytuacji, w której konsumenci muszą zachować kredyt nawet wówczas, gdy cel, dla którego go zaciągnęli przestał istnieć. Niemniej jednak, prawo do rezygnacji z kredytu nie daje prawa do odstąpienia od umowy zakupu.

5.9. Przedterminowa spłata

Niniejszy wniosek przyznaje konsumentom prawo do spłaty zaciągniętego kredytu w terminie wcześniejszym niż początkowo ustalono. Jednakże przedterminowa spłata związana jest z kosztami ponoszonymi przez kredytodawcę. Po konsultacji z zainteresowanymi stronami i Państwami Członkowskimi we wniosku przewiduje się, że kredytodawca może obciążyć konsumentów kosztami w uczciwej i obiektywnej wysokości, by w ten sposób wyrównać sobie straty, bez pozbawiania konsumentów możliwości skorzystania z przysługującego im prawa. Ponieważ wyliczenie rekompensaty powinno być oparte na obiektywnych podstawach, oczekuje się, że przepis ten wiązałby się jedynie z niewielkimi kosztami dla kredytodawców.

5.10. Nieuczciwe warunki

Wniosek zawiera dwa przykłady nieuczciwych warunków typowych dla umów kredytowych i wprowadza zmiany do Załącznika dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Wpływ na branżę, jeśli w ogóle jakikolwiek będzie miał miejsce, będzie bardzo niewielki, ponieważ sytuacje podane w przykładach stoją w wyraźnej sprzeczności z zazwyczaj stosowaną dobrą praktyką zawodową.

5.11. Harmonizacja

Harmonizacja i zasada wzajemnego uznawania zasadniczo przyczyniły się do integracji rynku UE, zapewniając jednocześnie, że brane są pod uwagę interesy konsumentów. Zestaw środków wybranych dla danego obszaru zawsze zależy od cech charakterystycznych tego obszaru i powinien być dobierany w zależności od konkretnego przypadku. Ustalenie odpowiedniego zestawu środków wymaga opracowania danego rozwiązania przy zastosowaniu zasady proporcjonalności, łącząc w stosownych przypadkach harmonizację z zasadą wzajemnego uznawania.

W tej sytuacji Komisja proponuje utrzymanie podejścia polegającego na pełnej harmonizacji, pozostawiając równocześnie Państwom Członkowskim pewną elastyczność w niektórych obszarach. Pełna harmonizacja pozostaje optymalnym sposobem na stworzenie warunków dla prawdziwego jednolitego rynku kredytów konsumenckich, który pozwala podmiotom gospodarczym na oferowanie transgranicznych kredytów konsumenckich gwarantując jednocześnie odpowiednio wysoki poziom ochrony konsumentów bez względu na to, gdzie na terytorium całej UE zawierana jest umowa o kredyt. Wniosek zawiera obecnie wyjaśnienie, że jedynie te aspekty, które zostały wyraźnie uregulowane w treści aktu są w pełni

zharmonizowane, natomiast kwestie takie, jak odpowiedzialność solidarna pozostawiono do uregulowania w ramach krajowych systemów prawnych.

W niektórych przypadkach, wniosek pozostawia swobodę w zakresie wdrażania na poziomie krajowym, przede wszystkim ze względu na istniejącą różnorodność w dziedzinie rynków krajowych i prawa krajowego. Tak jest np. w przypadku przedterminowej spłaty lub przekroczenia całkowitej kwoty kredytu. Należy jednak także zapewnić, że poziom elastyczności przewidziany w zakresie dyrektywy dla wdrażania na poziomie krajowym nie przyczynia się do powstawania dodatkowych barier dla jednolitego rynku kredytów konsumenckich. Dlatego Komisja, w uzupełnieniu swego podejścia polegającego na pełnej harmonizacji, zamierza wprowadzić zasadę wzajemnego uznawania w odniesieniu do pewnych zagadnień. Umożliwi to zmniejszenie obciążenia dla podmiotów gospodarczych, które chcą oferować transgraniczne kredyty konsumenckie.

W wyniku proponowanych przepisów dotyczących wzajemnego uznawania, w odniesieniu do działalności w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym zarejestrowana jest działalność, kredytodawca musiałby jedynie spełniać wymogi prawne obowiązujące w Państwie Członkowskim, z którego pochodzi (lub innym równoważnym), a nie w innym przyjmującym Państwie Członkowskim. W obszarze prawa o zobowiązaniach umownych mogłoby to doprowadzić do innej sytuacji, którą przewiduje art. 5 Konwencji Rzymskiej. W sytuacji przewidzianej w art. 5, która mogłaby prowadzić do zastosowania prawa obowiązującego w państwie stałego pobytu konsumenta, prawo tego państwa może ustanowić, w odniesieniu do równoważnych norm stosowanych w państwie pochodzenia przybywającego kredytodawcy, normy ograniczające działalność kredytodawców, np. poprzez bardziej restrykcyjne (lub inne) normy niż normy obowiązujące w jego państwie pochodzenia. W takim przypadku, w zakresie obszarów wymienionych w klauzuli wzajemnego uznawania, przyjmujące Państwo Członkowskie musi zapewnić, aby wspomniane normy nie miały zastosowania do umowy. Zastosowanie miałyby w dalszym ciągu przepisy prawa wybranego przez strony albo, w przypadku gdyby takiego wyboru nie dokonano, wymogi prawa obowiązujące w państwie pochodzenia kredytodawcy.

Obszary objęte klauzulą wzajemnego uznawania są wyraźnie wymienione w niniejszym wniosku. W odniesieniu do art. 15 i art. 17, w kwestii przedterminowej spłaty zadłużenia i przekroczenia całkowitej kwoty kredytu, został przewidziany okres na stopniowe wprowadzanie w życie przepisów, aby umożliwić Państwom Członkowskim dostosowanie.

5.12. Przykłady

Przykłady ilustrujące zasady wyliczania APR, przewidziane w załączniku II poprzedniego wniosku, zostały usunięte ze względu na ogólny cel przyświecający Komisji, jakim jest lepsze uregulowanie i na to, by nadmiernie nie utrudniać procedury legislacyjnej. Jednakże, jeżeli te przykłady okażą się pomocne przy wyliczaniu APR, mogą one być opublikowane oddzielnie po przyjęciu dyrektywy.

Zmieniony wniosek**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY****w sprawie harmonizacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących umów o kredyt konsumencki, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/WE**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji³,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁴,

działając zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu⁵,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) **Dyrektywa Rady 87/102/EWG z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego⁶ ustanawia zasady na poziomie Wspólnoty dotyczące umów o kredyt konsumencki.**
- (2) W 1995 r., Komisja przedstawiła sprawozdanie⁷ ze stosowania dyrektywy Rady 87/102/EWG z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych, i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego, i następnie podjęła bardzo szerokie konsultacje z zainteresowanymi stronami. W 1997 r. **Komisja** przedstawiła sprawozdanie podsumowujące reakcje na jej sprawozdanie z 1995 r.⁸ W 1996 r. zostało opracowane drugie sprawozdanie⁹ w sprawie funkcjonowania dyrektywy **87/102/WE zmienionej** dyrektywą Rady 90/88/EWG z dnia 22 lutego 1990 r. zmieniającej dyrektywę 87/102/WE w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących kredytu konsumenckiego.

³ Dz.U. C , , str. .

⁴ Dz.U. C , , str. .

⁵ Opinia.

⁶ Dz.U. L 42 z 12.2.1987, str. 48. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 98/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 101 z 1.4.1998, str. 17).

⁷ COM(95) 117 wersja ostateczna.

⁸ COM(97) 465 wersja ostateczna.

⁹ COM(96) 79 wersja ostateczna.

- (3) Sprawozdania i konsultacje te ujawniły zasadnicze różnice między przepisami ustawowymi różnych Państw Członkowskich ogólnie w dziedzinie kredytów dla osób fizycznych i w szczególności kredytów konsumenckich. Z analizy przepisów krajowych dotyczących transpozycji dyrektywy 87/102/EWG wynika, że Państwa Członkowskie ~~uznały stopień ochrony zaproponowany w dyrektywie za nieodpowiedni. Z tego względu uwzględniły w swoich przepisach wykonawczych inne rodzaje kredytów i nowe formy umów kredytowych, nie objęte zakresem dyrektywy. W związku z tym, należy wziąć pod uwagę reformę prawodawstwa krajowego, przewidzianą przez wiele Państw Członkowskich i ustanowić przepis przewidujący zharmonizowane ramy wspólnotowe.~~ **stosują wiele mechanizmów ochrony konsumentów, w uzupełnieniu dyrektywy 87/102/EWG, w związku z różnicami w sytuacji prawnej i ekonomicznej, występującymi na poziomie krajowym.**
- (4) Sytuacja *de facto* i *de jure* wynikająca z tych krajowych różnic prowadzi do zakłócenia konkurencji między kredytodawcami we Wspólnocie i **stwarza przeszkody dla rynku wewnętrznego tam, gdzie Państwa Członkowskie przyjęły różne przepisy obowiązkowe, bardziej rygorystyczne od przewidzianych w dyrektywie 87/102/EWG. Taka sytuacja ogranicza konsumentom zakres możliwości bezpośredniego skorzystania ze stopniowo rosnącej dostępności kredytów transgranicznych** uzyskania kredytu w innych Państwach Członkowskich. Takie zakłócenia i ograniczenia mają z kolei wpływ na skalę i charakter zapotrzebowania na kredyty transgraniczne, co może mogą **z kolei** mieć konsekwencje dla popytu na towary i usługi. Dalsze skutki wynikające z różnic między przepisami krajowymi i praktykami polegają na tym, że konsumenci nie korzystają z takiej samej ochrony we wszystkich Państwach Członkowskich.
- (5) W ostatnich latach rodzaje kredytów oferowanych konsumentom i przez nich wykorzystywanych znacznie się zmieniły. Pojawiły się nowe instrumenty kredytowe, a zakres ich wykorzystywania stale się rozwija. Z tego względu należy, w **stosownych przypadkach**, dostosować, zmienić i uzupełnić istniejące przepisy i rozszerzyć ich zakres.
- (6) **Zgodnie z art. 14 ust. 2 Traktatu, rynek wewnętrzny obejmuje obszar bez wewnętrznych granic, na którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów i usług oraz swoboda przedsiębiorczości. Rozwój bardziej przejrzystego i efektywnego rynku kredytowego w obszarze bez wewnętrznych granic ma zasadnicze znaczenie dla wspierania rozwoju działalności transgranicznych.**
- (7) **W celu ułatwienia powstawania dobrze funkcjonującego rynku kredytów konsumenckich, należy ustanowić przepisy dotyczące zharmonizowanych wspólnotowych ram w wielu kluczowych obszarach. W związku ze stałym rozwojem rynku kredytów konsumenckich i rosnącą mobilnością europejskich obywateli, postępowe przepisy prawodawstwa Wspólnoty, które można będzie dostosować do przyszłych form kredytowania i które umożliwią Państwom Członkowskim zachowanie odpowiedniego poziomu elastyczności w ich wprowadzaniu w życie powinny pomóc w ustanowieniu nowoczesnego zbioru przepisów prawa w odniesieniu do kredytów konsumenckich.**
- (8) Należy również wspierać tworzenie bardziej przejrzystego i skutecznego rynku kredytowego. **W celu zapewnienia zaufania konsumentów** ważne jest, by rynek **ten**

oferował wystarczający poziom ochrony konsumentów. W ten sposób swobodny przepływ ofert kredytowych może odbywać się na optymalnych warunkach, zarówno dla tych, którzy kredyty oferują, jak i dla tych, którym są one potrzebne, przy właściwym uwzględnieniu specyficznych sytuacji w poszczególnych Państwach Członkowskich.

- (9) Stwarza to potrzebę procesu maksymalnej harmonizacji. Pełna harmonizacja jest konieczna w celu zapewnienia wszystkim konsumentom we Wspólnocie wysokiego poziomu wysokiego i odpowiedniego poziomu ochrony ich interesów i odpowiedniego poziomu informacji stworzenia prawdziwego rynku wewnętrznego. Dlatego nie powinno się pozwalać Państwom Członkowskim na utrzymywanie ani wprowadzanie przepisów krajowych innych niż ustanowione w niniejszej dyrektywie. Ograniczenia te jednak powinny być stosowane wyłącznie wówczas, gdy zharmonizowane przepisy występują w niniejszej dyrektywie. Poza przepisami zharmonizowanymi niniejszą dyrektywą, Państwa Członkowskie powinny mieć swobodę w utrzymywaniu i wprowadzaniu przepisów prawodawstwa krajowego. W związku z tym, Państwa Członkowskie mogą, na przykład, utrzymywać lub wprowadzać krajowe przepisy w sprawie odpowiedzialności solidarnej sprzedawcy lub dostawcy usług i kredytodawcy. Innym przykładem takiej możliwości udostępnionej Państwom Członkowskim mogą być przepisy wprowadzające lub zachowujące prawo do odstąpienia od umowy sprzedaży towarów lub umowy o świadczenie usług, jeżeli konsument korzysta z prawa odstąpienia od umowy kredytowej. W przypadku umów kredytów specjalnych, w odniesieniu do których stosuje się tylko niektóre przepisy niniejszej dyrektywy, na przykład umów dotyczących kredytu w rachunku bieżącym i niektórych innych umów kredytów specjalnych, Państwa Członkowskie powinny zachować swobodę regulowania, w swoich przepisach prawodawstwa krajowego, takich rodzajów umów kredytowych w odniesieniu do aspektów niezharmonizowanych niniejszą dyrektywą.
- (10) Nawet w niektórych obszarach zharmonizowanych niniejszą dyrektywą, krajowe przepisy wykonawcze mogą różnić się między sobą i mogą być dla kredytodawców bardziej rygorystyczne w odniesieniu do świadczenia przez nich usług transgranicznych. W takich przypadkach właściwe jest, przy uwzględnieniu poziomów harmonizacji i ochrony konsumentów, zapewnionych niniejszą dyrektywą, a także w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, unikanie nakładania dodatkowych ograniczeń na kredytodawców, w szczególności w odniesieniu do wymogu zachowania zgodności z zasadami wykraczającymi poza zasady obowiązujące w Państwach Członkowskich, w których są ustanowione. Dlatego, zasada wzajemnego uznawania powinna być stosowana w niektórych przypadkach, które w sposób wyczerpujący zostały wymienione w niniejszej dyrektywie. W tych przypadkach, zasada wzajemnego uznawania sugeruje, że przepisy prawa Państwa Członkowskiego, będącego dla konsumenta miejscem stałego pobytu, nie są brane pod uwagę, jeżeli z ich zastosowaniem w określonej sytuacji wiąże się ograniczenie swobodnego przepływu usług.
- (11) W niektórych przypadkach, w odniesieniu do których stosuje się zasadę wzajemnego uznawania, niniejsza dyrektywa przewiduje okres przejściowy. Taki okres powinien umożliwić Państwom Członkowskim zdobycie wystarczającego doświadczenia w stosowaniu wprowadzanych w życie przepisów prawodawstwa i

powinien także dać podmiotom gospodarczym możliwość dostosowania się do nowych ram prawnych, które powstaną po wdrożeniu niniejszej dyrektywy, zanim zaczną być stosowana zasada wzajemnego uznawania.

- (6) ~~Mając na uwadze coraz większą różnorodnością kredytów i ich dostawców, każda osoba, która dostarczy kredytodawcy informacje pozwalające na zidentyfikowanie konsumenta i która udziela pomocy przy zawieraniu umowy kredytowej za wynagrodzeniem, musi być uznana za pośrednika kredytowego, niezależnie od formy takiego wynagrodzenia. Jednakże, adwokaci i notariusze z zasady nie powinni być uznawani za pośredników kredytowych, jeżeli konsumenci kontaktują się z nimi w celu uzyskania porady co do zakresu umowy kredytowej lub jeżeli pomagają oni sporządzić umowę kredytową lub taką umowę poświadczają, jeżeli ich rola ogranicza się do udzielania porad prawnych lub finansowych i jeżeli nie kierują oni swoich klientów do konkretnych kredytodawców.~~
- (12) **Umowy o świadczenie usług na zasadzie ciągłości lub o dostawę towarów tego samego rodzaju i w takiej samej ilości, za które konsument płaci w okresie realizacji dostaw w formie ratalnej, mogą znacznie się różnić między sobą, pod względem interesów stron tych umów, a także pod względem formy i warunków realizacji transakcji, w stosunku do umów kredytowych objętych niniejszą dyrektywą. Dlatego należy wyjaśnić, że takie umowy nie są traktowane jako umowy kredytowe do celów niniejszej dyrektywy. Przykładem tego rodzaju umów jest umowa ubezpieczeniowa, na podstawie której ubezpieczenie jest opłacane w formie miesięcznych rat.**
- (13) ~~Umowy kredytowe dotyczące przyznania kredytu na zakup lub przekształcenie majątku nieruchomego, **zabezpieczone hipoteką**, powinny być wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy. Tego rodzaju kredyt ma bardzo szczególny charakter. i jest przedmiotem zalecenia Komisji z dnia 1 marca 2001 r. dotyczącego informacji udzielanych konsumentom przez kredytodawców udzielających kredytów mieszkaniowych przed zawarciem umowy kredytowej.~~
- (8) ~~W związku z zagrożeniem interesów finansowych osób fizycznych, które występują w charakterze poręczycieli dla konsumentów, istnieje konieczność wprowadzenia szczegółowych przepisów zapewniających poziom informacji i ochrony porównywalny do tego, jaki jest przewidziany dla konsumentów.~~
- (9) ~~Dyrektywa Rady 84/450/EWG z dnia 10 września 1984 r. dotycząca reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej¹⁰ ma zapewnić ochronę w odniesieniu do podawania danych liczbowych, kosztów lub stawek w reklamie lub ofertach reklamowych odnoszących się do umów kredytowych. Wymaga ona, żeby takim danym liczbowym, kosztom i stawkom towarzyszyło szczegółowe wyliczenie ich, by dzięki temu można było ocenić te wartości w kontekście wszystkich zobowiązań konsumenta wynikających z umowy kredytowej~~
- (14) **Konsumentom powinni mieć zapewnioną ochronę przed nieuczciwymi lub wprowadzającymi w błąd praktykami, w szczególności w odniesieniu do**

¹⁰ Dz.U. L 250 z 19.9.1984, str. 17. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 97/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 290 z 23.10.1997, str.18).

ujawniania informacji przez kredytodawcę, zgodnie z dyrektywą 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych podmiotów gospodarczych względem konsumentów na rynku wewnętrznym i zmieniającą dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dyrektywa dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych¹¹). Jednakże niniejsza dyrektywa powinna zawierać szczegółowe przepisy dotyczące zarówno reklam na temat umów kredytowych jak i niektórych standardowych informacji, które powinni otrzymywać konsumenci, by mieć możliwość w szczególności porównania różnych ofert.

- (10) ~~Dla zapewnienia rzeczywistej ochrony konsumentom, należy przyjąć podejście w odniesieniu do niezamawianej sprzedaży obwoźnej kredytów, bardziej rygorystyczne od ustanowionego w dyrektywie 85/577/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa¹².~~
- (11) ~~Przepisy niniejszej dyrektywy muszą stosować się bez uszczerbku dla dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych¹³. Jednakże w niektórych przypadkach powinny być przewidziane właściwe ramy dla gromadzenia i przetwarzania danych osobowych niezbędnych do oceny ryzyka kredytowego.~~
- (15) **Aby konsumenci mogli podjąć swoje decyzje dotyczące kredytu przy pełnej znajomości faktów, muszą powinni przed zawarciem umowy kredytowej otrzymać odpowiednie informacje na temat warunków i kosztów kredytu oraz ich zobowiązań. W celu zapewnienia całkowitej możliwie najpełniejszej przejrzystości i porównywalności ofert, takie informacje powinny w szczególności zawierać roczną stopę oprocentowania (mającą zastosowanie do kredytu, zilustrowaną reprezentatywnym przykładem, oraz całkowitą stopę oprocentowania kredytu, określoną w taki sam sposób w całej Wspólnocie. Ponieważ wartość rocznej stopy oprocentowania może na tym etapie być przedstawiona jedynie w formie przykładu, taki przykład powinien być reprezentatywny. Dlatego powinien on, na przykład, odnosić się do średniego okresu kredytowania i całkowitej kwoty kredytu przyznanego na podstawie danego rodzaju umowy kredytowej, branej pod uwagę, i jeśli znajduje to zastosowanie, nawiązywać do zakupionych towarów. Przy ustalaniu reprezentatywnego przykładu, powinna również zostać uwzględniona częstotliwość występowania określonych rodzajów umów kredytowych na konkretnym rynku.**
- (16) **Konsumenci powinni być informowani o wszelkich dodatkowych, obowiązkowych kosztach, które są wymagane w związku z otrzymaniem kredytu, przed zawarciem umowy kredytowej. Nawet jeżeli wielkość takich kosztów nie może być określona z wyprzedzeniem, konsumenci powinni otrzymać**

¹¹ Dz.U. L 149 z 11.6.2005, str. 22.

¹² Dz.U. L 372 z 31.12.1985, str. 31.

¹³ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, str. 31.

odpowiednie informacje zarówno w reklamie, jak i na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej.

- (17) Jednakże, w przypadku specjalnych rodzajów umów kredytowych, właściwe jest, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów bez równoczesnego nakładania nadmiernych ograniczeń na kredytodawców lub, jeśli stosowne, pośredników kredytowych, ograniczenie wymogów niniejszej dyrektywy dotyczących informacji udzielanych na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej, przy uwzględnieniu szczególnego charakteru takich rodzajów umów.
- (18) Konsumenci powinni być kompleksowo informowani przed zawarciem umowy kredytowej niezależnie od tego, czy pośrednik kredytowy bierze udział w sprzedaży kredytu czy też nie. Dlatego, ogólnie rzecz biorąc, wymogi dotyczące informacji udzielanych na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej, powinny mieć zastosowanie również wtedy, gdy zaangażowany jest pośrednik kredytowy. Jednakże, jeżeli dostawcy towarów i usług działają jako pośrednicy kredytowi w ramach drugorzędnej działalności, niewłaściwe jest ograniczanie również ich wymogami dotyczącymi informacji udzielanych na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej, ustanowionymi w niniejszej dyrektywie. Wymogi dotyczące informacji udzielanych na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej nie powinny zatem mieć zastosowania do takich pośredników kredytowych. Dostawcy towarów i usług mogą być uznawani, na przykład, za działających jako pośrednicy kredytowi w ramach drugorzędnej działalności, jeżeli ich obroty z tytułu działalności jako pośredników kredytowych nie stanowią zasadniczej części ich całkowitych obrotów. W tych przypadkach, pełne informowanie konsumentów na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej jest w dalszym ciągu zapewnione, ponieważ takie informacje są dostarczane przez kredytodawcę.
- (19) Konsumenci powinni również działać z zachowaniem ostrożności i przestrzegać swoich zobowiązań wynikających z umowy.
- ~~(15) W celu zapewnienia technicznej i prawnej spójności instrumentów kredytowych, należy nałożyć ogólny obowiązek doradztwa na pośredników kredytowych i kredytodawców, by konsumenci mogli dokonać wyboru, mając pełną świadomość faktów dotyczących wszystkich rodzajów oferowanych kredytów. Podobnie zgodnie z zasadą „odpowiedzialnego udzielania kredytów”, do obowiązków kredytodawcy należy, sprawdzenie, czy konsument i, w stosownych przypadkach, poręczyciel mają możliwość wywiązania się z nowych zobowiązań.~~
- ~~(20) Oprócz informacji udzielanych na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej, konsument może także potrzebować dodatkowej pomocy w celu podjęcia decyzji, która umowa kredytowa, spośród proponowanych produktów, jest najbardziej dla niego odpowiednia z punktu widzenia jego potrzeb i sytuacji finansowej. Dlatego, Państwa Członkowskie powinny zapewnić, że kredytodawcy, i tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednicy kredytowi, udzielą takiej pomocy. Stosownie do przypadku, odpowiednie informacje udzielane na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej, jak również zalety i wady proponowanych produktów, powinny być wyjaśnione konsumentowi w sposób~~

dostosowany do jego indywidualnych potrzeb, w świetle całej, ewentualnej umowy kredytowej.

- (21) ~~(12)~~ Doświadczenie i praktyka wskazują, że w celu zmniejszenia ryzyka kredytowego zarówno dla kredytodawcy, jak i dla konsumenta, jest z korzyścią dla obu stron, jeśli dostępne są wystarczające i rzetelne informacje o przypadkach niedotrzymania zobowiązań. Z tego względu Państwa Członkowskie muszą zapewnić istnienie publicznej lub prywatnej bazy danych na ich terytoriach, gdzie stosowne, w formie sieci baz danych. Konsument i poręczyciele w Państwach Członkowskich, którzy nie dotrzymali zobowiązań powinni być zarejestrowani w bazie danych lub w sieci. By móc efektywnie wykonywać swoją pracę, kredytodawcy muszą być zobligowani do sprawdzania centralnej bazy danych przed zaakceptowaniem każdego zobowiązania podejmowanego przez konsumenta lub poręczyciela. W celu zapobiegania jakimkolwiek zakłóceniom konkurencji między kredytodawcami, **należy kredytodawcom powinien być** zapewniony osobom i podmiotom gospodarczym dostęp do **tej prywatnej lub publicznej centralnej bazy danych dotyczących konsumentów w innym Państwie Członkowskim, w którym nie mają siedziby i** na takich samych **niedyskryminacyjnych** warunkach, **porównywalnych do** do tych, które obowiązują w stosunku do osób i podmiotów gospodarczych **kredytodawców** w tym Państwie Członkowskim, albo bezpośrednio albo za pośrednictwem bazy danych ich własnego Państwa Członkowskiego.
- (22) **W celu umożliwienia konsumentom poznania ich praw i zobowiązań wynikających z umowy kredytowej, powinna ona zawierać wszelkie niezbędne informacje podane w sposób jasny i spójny.**
- ~~(13)~~ W celu zapewnienia poufności informacji i ochrony danych osobowych konieczne jest, by uzyskane dane mogły być wykorzystywane wyłącznie do oceny ryzyka niewywiązania się ze zobowiązań przez konsumenta lub poręczyciela. Każde inne przetwarzanie lub wykorzystanie danych osobowych uzyskanych za pośrednictwem centralnej bazy danych musi być zabronione. I wreszcie, by uniknąć jakiegokolwiek ryzyka, dane muszą być zniszczone niezwłocznie po zawarciu umowy kredytowej lub odmownym rozpatrzeniu wniosku kredytowego.
- ~~(16)~~ Warunki ustanowione w umowie kredytowej mogą w niektórych przypadkach być niekorzystne dla konsumenta. Lepszą ochronę konsumentów należy zapewnić w drodze wprowadzenia specjalnych warunków, które stosują się do wszystkich form kredytów objętych niniejszą dyrektywą. Umowa kredytowa musi zawierać potwierdzenie informacji udzielonych przed jej zawarciem, a także dodatkowe informacje, w stosownych przypadkach, w postaci tabeli amortyzacyjnej, oraz szczegółowe informacje na temat kosztów z tytułu niedotrzymania zobowiązań.
- (23) **W celu zapewnienia pełnej przejrzystości, konsument powinien otrzymać informacje na temat stopy procentowej kredytu, zarówno na etapie poprzedzającym zawarcie umowy kredytowej, jak i przy zawieraniu umowy kredytowej. W czasie trwania stosunku umownego, konsument powinien być w dalszym ciągu informowany o istotnych zmianach stopy procentowej kredytu.**
- (24) ~~(18)~~ W celu zbliżenia procedur wykonywania prawa do odstąpienia od umowy w podobnych obszarach, należy ustanowić przepis dotyczący prawa do odstąpienia bez ponoszenia kary z tego tytułu i bez obowiązku przedstawiania uzasadnienia, na

warunkach zbliżonych do przewidzianych w dyrektywie 2002/65/WE Parlamentu i Rady z dnia 23 września 2002 r. {...} w sprawie dotyczącej sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniającej dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE¹⁴. Przed wykonaniem prawa do odstąpienia, konsument może poinformować kredytodawcę o swoim zamiarze odstąpienia od umowy kredytowej w celu umożliwienia renegocjacji umowy.

- (25) W przypadku umów wiązanych istnieje współzależność pomiędzy zakupem towarów lub usług a umową kredytową zawartą w tym celu. Dlatego w związku z wykonaniem prawa do odstąpienia od umowy zakupu konsument powinien mieć możliwość odstąpienia również od umowy kredytowej. Ponadto, konsumenci powinni mieć, na określonych warunkach, możliwość podjęcia środków zaradczych wobec kredytodawcy w przypadku trudności związanych z umową zakupu. Jednakże, w przypadku niedotrzymania takich warunków, konsumenci nie powinni być pozbawieni praw przyznanych im na mocy przepisów krajowych przewidujących odpowiedzialność solidarną sprzedawcy lub dostawcy usług i kredytodawcy.
- (26) ~~(21)~~ Konsument powinien mieć prawo do wywiązania się ze swoich zobowiązań przed upływem terminu spłaty należności, określonym w umowie kredytowej. W przypadku przedterminowej spłaty zadłużenia, w całości lub w części, kredytodawca ~~musi~~ powinien być uprawniony do żądania wyłącznie sprawiedliwego i obiektywnego zadośćuczynienia. Obiektywne zadośćuczynienie powinno kompensować kredytodawcy koszty bezpośrednio związane z przedterminową spłatą i powinno uwzględniać interesy obu stron umowy. ~~wyłącznie, i pod warunkiem, że z taką spłatą wiąże się strata finansowa dla kredytodawcy.~~
- (27) ~~(23)~~ Przeniesienie praw kredytodawcy wynikających z umowy kredytowej nie ~~może~~ powinno skutkować postawieniem konsumenta lub poręczyciela w mniej korzystnej sytuacji. ~~Z tych samych powodów, kredytodawca, który oferuje umowę kredytową przewidującą ustanowienie kapitału musi przyjąć na siebie ryzyko, jeżeli strona trzecia ustanawiająca kapitał nie wywiąże się ze swoich zobowiązań~~ Konsument powinien być również właściwie poinformowany, gdy umowa kredytowa zostaje przeniesiona na stronę trzecią. Jednakże w przypadku, gdy przeniesienia dokonuje się wyłącznie w celach sekurytyzacji i gdy pierwszy kredytodawca, w porozumieniu z cesjonariuszem, w dalszym ciągu działa w charakterze kredytodawcy wobec konsumenta, informowanie o przeniesieniu nie leży w interesie konsumenta. Niemniej wymóg na poziomie UE dotyczący informowania konsumenta o przeniesieniu byłby w takich przypadkach zbyteczny, natomiast Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość swobodnego decydowania o utrzymaniu lub wprowadzeniu takich wymogów do swoich prawodawstw krajowych.
- (28) ~~(19)~~ W celu wspierania ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz zapewnienia konsumentom w całej Wspólnocie wysokiego poziomu ochrony, niezbędne jest ~~dostosować metody wyliczania~~ zagwarantowanie porównywalności informacji dotyczących rocznych stóp oprocentowania w całej Wspólnocie. Pomimo ustanowienia jednolitego wzoru matematycznego do obliczania rocznej

¹⁴ Dz.U. L 271 z 9.10.2002, str. 16.

stopy oprocentowania, przewidzianego w dyrektywie 87/102/EWG, zmienionej dyrektywą 98/7/WE, roczna stopa oprocentowania nie jest jeszcze w pełni porównywalna w całej Wspólnocie. W poszczególnych Państwach Członkowskich do jej wyliczenia brane są pod uwagę różne składniki kosztów. Dlatego dyrektywa powinna jasno określać całkowity koszt kredytu konsumenckiego. Koszty związane z ubezpieczeniem powinny być brane pod uwagę do wyliczenia rocznej stopy oprocentowania wyłącznie wówczas, gdy ubezpieczenie jest obowiązkowe w celu uzyskania kredytu lub zastosowania podanych w reklamie odsetek, i jest zawarta z kredytodawcą lub pośrednikiem kredytowym lub za ich pośrednictwem, i do określenia składników całkowitego kosztu kredytu, który ma być przyjęty do wyliczeń. Roczna stopa oprocentowania kredytu jest w gruncie rzeczy instrumentem służącym do porównania ofert, pozwalającym konsumentowi ocenić i porównać wpływ na jego budżet, w czasie i przestrzeni, zobowiązań wynikających z zawarcia umowy kredytowej. Dlatego, całkowity koszt kredytu musi uwzględniać wszystkie koszty, które konsument musi ponieść z tytułu zaciągnięcia kredytu, niezależnie od tego, czy te koszty są płatne na rzecz kredytodawcy, pośrednika kredytowego czy innej strony. W związku z tym, nawet jeżeli konsument dobrowolnie decyduje się na ubezpieczenie kredytu przy zawieraniu umowy kredytowej, koszty związane z takim ubezpieczeniem muszą być uwzględnione w całkowitym koszcie kredytu.

- (29) ~~(17)~~ Wobec szczególnego charakteru warunków stosowanych w odniesieniu do umów kredytowych i poręczenia, wyjaśnienia wymaga kwestia, jakie warunki są **powinny być** uznawane za nieuczciwe bez uszczerbku dla stosowania w odniesieniu do umowy jako całości **w ramach** dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich¹⁵. **Należy zatem odpowiednio zmienić wymienioną dyrektywę.**
- ~~(20)~~ Konsumentowi należy również dostarczyć informacje, w postaci całkowitej stopy oprocentowania kredytu, na temat kwot należnych kredytodawcy, z wyłączeniem kwot płatnych na rzecz stron trzecich. Stopa ta pozwala konsumentowi porównać koszty typowe dla kredytodawcy w odniesieniu do różnych produktów, które oferuje i różnych produktów dostępnych na rynku
- ~~(22)~~ Jeżeli dostawca towarów lub usług nabytych na podstawie umowy kredytowej może być uznany za pośrednika kredytowego, konsument musi mieć możliwość egzekwowania wobec kredytodawcy praw, które wykraczają poza zakres jego normalnych praw wynikających z umowy w stosunku do dostawcy towarów i usług
- ~~(24)~~ Należy ustanowić wspólne przepisy w sprawie środków, które mają zastosowanie w przypadku niewywiązania się z umów kredytowych. Za niezgodne z prawem muszą zostać uznane w szczególności niektóre, wyraźnie nieproporcjonalne, praktyki dotyczące odzyskiwania długów.
- ~~(30)~~ ~~(25)~~ Dla zapewnienia przejrzystości i stabilności rynku, **i do czasu dokonania dalszej harmonizacji,** Państwa Członkowskie ~~muszą~~ **przyjąć** ~~powinny~~ **zapewnić wprowadzenie** właściwych środków dotyczących rejestrowania osób oferujących kredyty lub działających w charakterze **regulowania lub nadzorowania działalności**

¹⁵ Dz.U. L 95 z 21.4.1993, str. 29.

~~kredytodawców i pośredników kredytowych w celu zawierania umów kredytowych, kontroli lub monitorowania kredytodawców lub pośredników, i umożliwienia konsumentom wnoszenia skarg dotyczących umów lub warunków kredytowych.~~

- (26) ~~Dla zapewnienia stałej ochrony interesów konsumentów, umowy kredytowe lub poręczenia nie powinny zawierać odstępstw, ze szkodą dla konsumenta lub poręczyciela, od przepisów wykonawczych lub odpowiednich przepisów niniejszej dyrektywy.~~
- (31) ~~(27)~~Niniejsza dyrektywa uwzględnia prawa podstawowe i **przestrzega** zasad uznanych **w szczególności** w Karcie Podstawowych Praw Unii Europejskiej. W szczególności, ~~ma ona na celu~~ **niniejsza dyrektywa ma** zapewnić ~~pełną zgodność~~ **pełne poszanowanie** przepisów w sprawie ochrony danych osobowych, prawa do własności, zakazu dyskryminacji, ochrony życia rodzinnego i zawodowego, i ochrony konsumentów na mocy art. 8, 17, 21, 33 i 38 Karty **Podstawowych Praw Unii Europejskiej**.
- (32) ~~(28)~~Ponieważ cele **działań, które mają być podjęte** niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie **wspólnych** zasad umożliwiające harmonizację **dotyczących niektórych aspektów** przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących kredytu konsumenckiego, nie mogą być odpowiednio **w wystarczającym stopniu** osiągnięte przez Państwa Członkowskie, i dlatego mogą być **lepiej** osiągnięte ~~bardziej skutecznie~~ na poziomie Wspólnoty, Wspólnota ~~może podjąć działania~~ **może przjąć środki** zgodnie z zasadą pomocniczości, ~~o której mowa~~ **ustanowioną** w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, ~~o której mowa~~ **ustanowioną w tym** artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne **do** osiągnięcia tych celów.
- (33) ~~(29)~~Państwa Członkowskie ~~muszą~~**powinny** ustanowić **przepisy dotyczące kar stosowanych w przypadku** naruszenia przepisów niniejszej dyrektywy i ~~muszą~~ zapewnić, że są one **stosowane**. ~~egzekwowane~~. Kary te muszą być skuteczne, proporcjonalne i **zniechęcające** stanowiąc czynnik odstrasżający.
- (34) ~~(30)~~**Biorąc pod uwagę liczbę poprawek, które muszą być wprowadzone do dyrektywy 87/102/EWG w świetle rozwoju sektora kredytów konsumenckich i w interesie jasności prawodawstwa Wspólnoty, należy zatem uchylić tę dyrektywę** dlatego należy uchylić i zastąpić dyrektywę i zastąpić **niniejszą dyrektywą 87/102/EWG,**

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I CEL, DEFINICJE I ZAKRES

Artykuł 1 **Cel Przedmiot**

Celem niniejszej dyrektywy jest harmonizacja **niektórych aspektów** przepisów ustawowych, wykonawczych i procedur administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących umów o kredyt ~~przyznawany konsumentom oraz umów poręczenia~~ **konsumencki**.

Artykuł ~~3~~2 **Zakres**

1. Niniejsza decyzja **ma zastosowanie** do umów o kredyt konsumencki ~~umów poręczenia~~.
2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do następujących umów kredytowych, ~~gdzie stosowne, wszelkich związanych z nimi umów poręczenia~~:
 - a) ~~umów kredytowych, którym celem jest przyznanie kredytu na zakup lub przekształcenie prywatnej własności nieruchomości posiadanej przez konsumenta lub którą zamierza on nabyć, zabezpieczonych albo hipoteką albo własnością nieruchomości lub **innym porównywalnym** instrumentem poręczenia powszechnie stosowanym w Państwie Członkowskim do tego celu;~~
 - b) **umów kredytowych dotyczących kredytu, którego całkowita kwota przekracza 50 000 EUR;**
 - c) umów dotyczących odpłatnego użytkowania rzeczy lub korzystania z praw, **poza przypadkami, w których stanowią one, że tytuł własności ma zostać ostatecznie przeniesiony na użytkownika;** które jeżeli umowa nie przewiduje przejścia własności rzeczy lub praw na konsumenta ~~wykluczają przejście tytułu na użytkownika lub osoby przez niego upoważnione;~~
 - d) **umów leasingu, które nie nakładają obowiązku zakupu przedmiotu umowy;**
 - e) umów kredytowych zawartych na warunkach przewidujących, że konsument jest zobowiązany spłacić kredyt **w formie rat lub** jednorazowej wpłaty w okresie nieprzekraczającym trzech miesięcy, bez zapłaty odsetek lub ponoszenia jakichkolwiek innych kosztów;
 - f) umów kredytowych, które ~~spełniają następujące warunki: i) są udzielane bez odsetek przez pracodawcę jego pracownikom w ramach jego drugorzędnej działalności, lub są udzielane przez kredytodawcę w ramach jego drugorzędnej działalności, tzn. poza zakresem jego podstawowej działalności handlowej lub zawodowej, ii) są udzielane według rocznej stopy oprocentowania niższej od powszechnie stosowanych na rynku,~~

- iii) i które z zasady nie są oferowane ogółowi społeczeństwa;
- g) umów kredytowych zawartych z przedsiębiorstwami inwestycyjnymi w rozumieniu określonymi w art. 1 ust. 2 dyrektywy Rady 93/22/EWG¹⁶ do celów umożliwiających inwestorowi przeprowadzenie transakcji dotyczącej co najmniej jednego z instrumentów wymienionych w sekcji B Załącznika do tej dyrektywy, jeżeli firma udzielająca kredytu jest zaangażowana w taką transakcję;
- h) umów kredytowych, które są wynikiem ugody osiągniętej w sądzie lub przed innym organem ustawowym;
- i) umów kredytowych, które dotyczą odroczonej spłaty, bez żadnych opłat, istniejącego zadłużenia;
- j) umów kredytowych, przy zawieraniu których od konsumenta wymaga się zdeponowania przedmiotu u kredytodawcy tytułem zabezpieczenia i jeżeli odpowiedzialność konsumenta jest ściśle ograniczona do tego zastawionego przedmiotu;
- k) umów kredytowych dotyczących pożyczek dla ograniczonej liczby podmiotów udzielanych ze stopą oprocentowania niższą od normalnie oferowanej na rynku lub bez odsetek, oraz w przypadku gdy kredytodawca pełni swoje statutowe obowiązki w ogólnym interesie publicznym.

3. W odniesieniu do umów kredytowych, na podstawie których kredyt jest przyznawany w formie kredytu w rachunku bieżącym, mają zastosowanie wyłącznie art. 1 do 4, 6, 7, i 8, art. 9 ust. 1, art. 9 ust. 2 lit. a) do d), lit. h) i o), art. 9 ust. 3, art. 10 i 11, art. 17 ust. 1 oraz art. 18 do 29.

Informacje, które należy podać w tych umowach kredytowych powinny dotyczyć również wysokości opłat stosowanych od czasu zawarcia takich umów kredytowych, oraz warunków na jakich wysokość tych opłat może zostać zmieniona.

4. W przypadku następujących umów kredytowych, stosuje się wyłącznie art. 1 do 4, 6, 7 i 8, art. 9 ust. 1, art. 9 ust. 2 lit. a) do g) i lit. j), art. 9 ust. 3 oraz art. 10, 12 oraz 17 do 29:

- a) umów kredytowych dotyczących kredytów, których całkowita kwota nie przekracza 300 EUR;
- b) umów kredytowych zawieranych przez stowarzyszenia konsumentów o charakterze niezarobkowym, które zarządzają oszczędnościami i udostępniają źródła kredytowania swoim członkom, jeżeli:
- i) ostateczna odpowiedzialność spoczywa na podmiotach, które dobrowolnie udzieliły kredytu według rocznej stopy oprocentowania,

¹⁶ Dz.U. L 141 z 11.6.1993, str. 27.

do której stosuje się pułap ustanowiony w przepisach prawodawstwa krajowego; i

ii) członkostwo w takich stowarzyszeniach jest ograniczone do osób zamieszkujących lub zatrudnionych w konkretnym okręgu lub pracowników bądź emerytowanych pracowników określonego pracodawcy;

c) umów kredytowych, które przewidują dokonanie uzgodnień pomiędzy kredytodawcą a konsumentem w odniesieniu do odroczonej spłaty lub sposobów spłaty zadłużenia, jeżeli konsument już nie dotrzymał zobowiązań z tytułu pierwszej umowy kredytowej w przypadku, gdy:

i) istnieje prawdopodobieństwo, że takie uzgodnienia zapobiegną ewentualnemu postępowaniu na drodze prawnej w związku z niedotrzymaniem zobowiązań; oraz

ii) konsument z tego tytułu nie zostanie postawiony wobec mniej korzystnych warunków w porównaniu do tych, które były przewidziane w pierwszej umowie kredytowej.

Jednakże, jeżeli umowa kredytowa jest objęta zakresem ust. 3, mają zastosowanie wyłącznie przepisy przewidziane w tym ustępie.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy, stosuje się następujące definicje:

- a) „konsument” oznacza osobę fizyczną, która w transakcjach objętych niniejszą dyrektywą działa w celach, które ~~mogą być uznane za sa~~ niezwiązane z jej działalnością handlową, przedsiębiorczą lub zawodową;
- b) „kredytodawca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która udziela kredytu lub daje przyrzeczenie udzielenia kredytu w ramach wykonywanej przez siebie działalności handlowej, przedsiębiorczej lub zawodowej;
- c) „umowa kredytowa” oznacza umowę, w ramach której kredytodawca udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w formie odroczonej płatności, pożyczki lub innego podobnego świadczenia finansowego; poza u umowami dotyczącymi świadczenia usług na zasadzie ciągłości (~~prywatnych lub publicznych~~), lub w związku z dostarczaniem towarów tego samego rodzaju i w takiej samej ilości, jeżeli konsument ma prawo do zapłacenia płaci za ~~nie~~ takie usługi lub towary przez okres ich dostarczania w formie ratalnej, ~~nie uznaje się za umowy kredytowe do celów niniejszej dyrektywy;~~
- d) „kredyt w rachunku bieżącym” oznacza umowę kredytową, na mocy której kredytodawca stwarza konsumentowi możliwość dysponowania środkami na jego rachunku bieżącym, w wysokości przekraczającej saldo tego rachunku, przy czym kwota kredytu musi zostać spłacona w ciągu trzech miesięcy lub na żądanie;

- ~~h) „wartość rezydualna” oznacza cenę zakupu finansowanych towarów, obowiązującą w czasie realizacji opeji zakupu lub opeji przeniesienia własności;~~
- i) „wypłata cząstkowa” oznacza kwotę kredytu udostępnioną konsumentowi ~~w formie odroczonej płatności, pożyczki lub innego podobnego świadczenia finansowego~~ **na podstawie umowy kredytowej;**
- j) „całkowita kwota kredytu” oznacza pułap lub sumę wszystkich zatwierdzonych wypłat cząstkowych, ~~które mogą być zatwierdzone;~~
- k) „trwały nośnik” oznacza instrument umożliwiający konsumentowi przechowywanie informacji przeznaczonych dla niego, w sposób, który daje mu do nich dostęp w przyszłości i przez okres odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i który pozwala na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci;
- ~~p) „trzecia strona umożliwiająca ustanowienie kapitału” oznacza osobę fizyczną lub prawną, inną niż kredytodawca lub konsument, która zobowiązuje się wobec konsumenta lub, gdzie stosowne, kredytodawcy, w formie umowy załączonej do umowy kredytowej, do ustanowienia kapitału, który ma być spłacony na podstawie takiej umowy kredytowej.~~
- l) **„umowa kredytu wiążanego” oznacza umowę kredytową, według której**
- i) **dany kredyt służy wyłącznie finansowaniu innej umowy dotyczącej dostawy towarów lub świadczenia usług oraz**
- ii) **obie te umowy tworzą z obiektywnego punktu widzenia całościową transakcję handlową. Zakłada się przy tym, że całościowa transakcja handlowa to taka, w której: dostawca towarów czy usług sam finansuje kredyt udzielony konsumentowi; lub jeżeli kredyt jest finansowany przez stronę trzecią, a kredytodawca korzysta z towarów lub usług dostarczonych przez dostawcę w związku z zawarciem lub przygotowaniem umowy kredytowej, lub jeżeli umowa kredytowa odnosi się do konkretnych towarów czy usług, które mają być finansowane z danego kredytu.**

ROZDZIAŁ II

INFORMACJE I PRAKTYKI POPRZEDZAJĄCE SPORZĄDZENIE ZAWARCIE UMOWY KREDYTOWEJ

Artykuł 4 *Reklama*

~~Bez uszczerbku dla dyrektywy Rady 84/450/EWG, wszelkie reklamy lub oferty wystawione w lokalu przedsiębiorstwa oferującego kredyt, zawierające informacje dotyczące umów kredytowych, zwłaszcza na temat stopy procentowej kredytu, całkowitej stopy oprocentowania kredytu i rocznej stopy oprocentowania, są przedstawiane w sposób jasny i wyczerpujący, przy należyтым uwzględnieniu w szczególności zasad działania w dobrej wierze w transakcjach handlowych. Należy wyraźnie zaznaczyć, że informacje te są podawane dla celów handlowych.~~

Artykuł 4 Standardowe informacje w reklamie

- 1. Wszelkie reklamy dotyczące umów kredytowych, w których podana jest stopa procentowa odsetek lub inne dane liczbowe odnoszące się do kosztów kredytu konsumenckiego, zawierają standardowe informacje określone w niniejszym artykule („standardowe informacje”).**
- 2. W ramach standardowych informacji podaje się w określonej poniżej kolejności oraz w sposób jasny, zwięzły i widoczny, poparty reprezentatywnym przykładem:**
 - a) całkowitą kwotę kredytu;**
 - b) roczną stopę oprocentowania;**
 - c) czas trwania umowy kredytowej;**
 - d) kwoty, liczbę i częstotliwość płatności oraz**
 - e) wszelkiego rodzaju opłaty związane z umową kredytową, wynikające z jej warunków i znane kredytodawcy.**
- 3. W przypadku, gdy podane wyżej warunki kredytu nie są dostępne ogółowi społeczeństwa, roczną stopę oprocentowania ilustruje się za pomocą co najmniej dwóch reprezentatywnych przykładów.**
- 4. W przypadku, gdy niższa stopa procentowa jest na ograniczony czas oferowana na początku obowiązywania umowy kredytowej, w reklamie podaje się roczną stopę oprocentowania wyliczoną dla łącznego czasu trwania umowy kredytowej.**
- 5. Jeśli do uzyskania kredytu lub reklamowanej wartości oprocentowania niezbędne jest zawarcie umowy dotyczącej usługi pomocniczej związanej z umową kredytową, szczególnie umowy ubezpieczenia, a kosztu takiej usługi nie**

można z góry określić, informację o obowiązku skorzystania z takiej usługi również podaje się w sposób jasny, zwięzły i widoczny, wraz z roczną stopą oprocentowania kredytu.

6. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla dyrektywy 2005/29/WE z dnia 11 maja 2005 r.

Artykuł 5

~~Zakaz prowadzenia negocjacji w sprawie umów kredytowych i poręczenia poza siedzibą przedsiębiorstwa oferującego kredyt~~

~~Negocjacje dotyczące umów kredytowych i poręczenia poza siedzibą przedsiębiorstwa oferującego kredyt, w okolicznościach określonych w art. 1 dyrektywy Rady 85/577/EWG są zabronione.~~

Artykuł 6 5

~~Wstępna wymiana informacji i obowiązek doradztwa~~ **Informacje przed zawarciem umowy**

- ~~1. Bez uszczerbku dla stosowania dyrektywy 95/46/WE, w szczególności jej art. 6, kredytodawca i, gdzie stosowne, pośrednik kredytowy, może zażądać od konsumenta ubiegającego się o kredyt, a także każdego poręczyciela, wyłącznie takich informacji, które są odpowiednie, właściwe i nie nadmierne, do celów oceny sytuacji finansowej tych osób i zdolności spłaty zadłużenia. Konsument i poręczyciel udzielają rzetelnych i wyczerpujących odpowiedzi na każde żądanie dostarczenia takich informacji. **Kredytodawca, a także tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy, stosują się do zasady odpowiedzialnego udzielania kredytu. Dlatego, kredytodawca, a także tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy są zobowiązani do udzielenia informacji przed zawarciem umowy, a kredytodawca ma obowiązek dokonać oceny zdolności kredytowej konsumenta na podstawie dostarczonych przez niego rzetelnych informacji oraz, tam, gdzie jest to właściwe, na podstawie informacji uzyskanych z odpowiedniej bazy danych.**~~

~~**W przypadku, gdy umowa pozwala kredytodawcy na zmianę całkowitej kwoty kredytu po dniu, w którym nastąpiło zawarcie umowy kredytowej, kredytodawca uaktualnia informacje finansowe dotyczące konsumenta, będące w jego posiadaniu, i ocenia zdolność kredytową konsumenta przed dokonaniem jakiegokolwiek znaczącej podwyżki kwoty kredytu.**~~

- ~~2. **W stosownym czasie, zanim konsument zwiąże się umową kredytową lub jakkolwiek ofertą,** kredytodawca oraz tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy, dostarczają **konsumentowi na papierze lub innym trwałym nośniku, niezbędne i istotne informacje potrzebne do zawarcia przedmiotowej umowy kredytowej.** konsumentowi wszelkich dokładnych i pełnych informacji niezbędny w związku z daną umową kredytową. Konsument otrzymuje te informacje na papierze lub innym trwałym nośniku przed zawarciem umowy kredytowej.~~

~~Bez uszczerbku dla przepisów art. 5 dyrektywy .../.../WE [w sprawie sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniającej dyrektywy Rady~~

90/619/EWG, 97/7/WE i 98/27/WE], Informacje te muszą zawierać zawierają jasny ~~zwięzły i zwięzły jasny opis produktu oraz jego zalet i wszelkich wad. W szczególności Informacje muszą się odnosić~~ dotyczą:

- a) czasu trwania umowy;
- b) całkowitej kwoty kredytu oraz warunków dokonywania wypłat częściowych kredytu;
- c) ~~tam, gdzie ma to zastosowanie~~ stopy procentowej kredytu, warunków stosowania tej stopy procentowej kredytu oraz, jeśli są dostępne, każdego indeksu lub stopy referencyjnej mającej zastosowanie do początkowej stopy procentowej kredytu, a także okresów, warunków i procedury różnicowania tej stopy;
- d) rocznej stopy oprocentowania oraz ~~całkowitej stopy oprocentowania kredytu~~ całkowitego kosztu kredytu dla konsumenta, przedstawionych za pomocą reprezentatywnego przykładu wskazującego wszystkie dane finansowe i założenia przyjęte do obliczenia ~~teju wspomnianych stóp~~ stopy;
- e) kwoty, liczby i częstotliwości płatności, przedstawionych tam, gdzie to możliwe, w formie harmonogramu płatności;
- f) ~~stałych i jednorazowych kosztów, łącznie z dodatkowymi, jednorazowymi kosztami, które konsument musi ponieść przy zawieraniu umowy kredytowej, takimi jak podatki, koszty administracyjne, opłaty z tytułu obsługi prawnej i koszty oceny w odniesieniu do wymaganych poręczeń~~ tam, gdzie ma to zastosowanie, kosztów prowadzenia rejestru zarówno transakcji płatniczych, jak i wypłat częściowych, kosztów użytkowania środków płatniczych, zarówno dla transakcji płatniczych, jak i dokonywania wypłat częściowych, oraz innych kosztów związanych z transakcjami płatniczymi;
- f) ~~tam gdzie ma to zastosowanie, ceny gotówkowej finansowanych towarów lub usług, należnej zaliczki lub wartości rezydualnej~~;
- g) kosztów płatnych przez konsumenta przy zawieraniu umowy kredytowej na rzecz osób innych niż kredytodawca lub pośrednik kredytowy, w szczególności na rzecz notariusza lub organów podatkowych;
- h) obowiązku skorzystania z usług dodatkowych w związku z umową kredytową, w szczególności ubezpieczeniowych, w przypadku gdy zawarcie umowy dotyczącej tych usług jest obowiązkowe dla uzyskania kredytu lub podanej w reklamie stopy procentowej, i ich koszty nie mogą być z góry określone;
- i) odsetek z tytułu nieterminowych płatności stosowanych z chwilą przekazania informacji zgodnych z tym przepisem oraz ustalenia dotyczące jego dostosowania, a także opłat za niedotrzymanie terminu;
- j) wymaganych poręczeń ubezpieczenia;

- k) istnienia lub braku prawa do odstąpienia od umowy, okresu, w którym można z tego prawa skorzystać;
- l) prawa do przedterminowej spłaty i tam, gdzie ma to zastosowanie, kosztów z tym związanych, wskazujących wysokość kwoty lub metodę obliczenia;
- m) prawa do informacji na temat wyników sprawdzenia bazy danych w celu oceny zdolności kredytowej, zgodnie z art. 8 ust. 2;

Jednakże, w przypadku głosowych komunikatów telefonicznych, określonych w art. 3 ust. 3 dyrektywy nr 2002/65/WE, ta informacje udzielane przed zawarciem umowy muszą zawierać zawierają co najmniej elementy określone w lit.) b), c) i e) i g) niniejszego ustępu oraz roczną stopę oprocentowania, zilustrowaną za pomocą reprezentatywnego przykładu, oraz całkowity koszt kredytu dla konsumenta.

Wywiązanie się ze zobowiązania udzielenia konsumentowi informacji przed zawarciem umowy, wynikającego z niniejszego ustępu, może również nastąpić poprzez dostarczenie egzemplarza projektu umowy, zawierającego informacje zgodne z art. 9.

3. Wymogi określone w ust. 2 są spełnione niezwłocznie po zawarciu umowy kredytowej, jeżeli umowa ta została zawarta na wniosek konsumenta, przekazany z zastosowaniem środka porozumiewania się na odległość, co uniemożliwia udzielenie informacji zgodnie z ust. 2.
4. W przypadku umowy kredytowej, w której płatności dokonywane przez konsumenta nie są podstawą bezpośredniej amortyzacji całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane w celu ustanowienia kapitału przez okresy i na warunkach określonych w umowie kredytowej lub w umowie pomocniczej, informacje udzielone przed zawarciem umowy, wymagane na mocy ust. 2 zawierają, jasne i zwięzłe stwierdzenie, że takie umowy kredytowe nie gwarantują spłaty całkowitej kwoty zaciągniętego kredytu na podstawie umowy kredytowej, chyba że taka gwarancja jest udzielona.
5. Państwa Członkowskie zapewniają, że kredytodawca lub tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy, udzielają konsumentowi odpowiednich wyjaśnień, by mógł on ocenić, czy proponowana umowa kredytowa jest dostosowana do jego potrzeb i sytuacji finansowej, gdzie stosowne, poprzez wyjaśnienie informacji przed zawarciem umowy, które należy dostarczyć zgodnie z ust. 2, a także wskazanie zalet i wad proponowanego produktu. Państwa Członkowskie mogą dostosować sposób i zakres takiej pomocy, a także ustalić przez kogo ma ona być udzielona, w zależności od szczególnych okoliczności, w jakich umowa kredytowa jest oferowana.

Kredytodawca lub, jeśli konieczne, pośrednik kredytowy dążą do wyboru, w ramach umów kredytowych, które normalnie oferują lub załatwiają, najbardziej odpowiedniej formy lub całkowitej kwoty kredytu, biorąc pod uwagę sytuację finansową konsumenta, zalety i wady proponowanego produktu oraz przeznaczenie kredytu.

4. ~~Ustępy 1, 2 i 3 nie mają zastosowania do dostawców towarów lub usług, działających jako pośrednicy kredytowi w ramach działalności dodatkowej.~~

Artykuł 6

Wymogi dotyczące informacji przed zawarciem umów kredytowych w formie kredytu w rachunku bieżącym i niektórych umów kredytów specjalnych

1. W stosownym czasie przed związaniem się konsumenta umową kredytową lub jakąkolwiek ofertą dotyczącą umowy kredytowej w rozumieniu art. 2 ust. 3 lub art. 2 ust. 4, kredytodawca i, tam gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy, dostarcza na papierze lub innym trwałym nośniku, informacje dotyczące:

- a) całkowitej kwoty kredytu;
- b) stopy procentowej kredytu;
- c) rocznej stopy oprocentowania kredytu w formie reprezentatywnego przykładu zawierającego wszystkie dane finansowe i założenia przyjęte do obliczania tej stopy;
- d) kosztów mających zastosowanie od chwili zawarcia umowy kredytowej oraz warunków, na jakich te koszty mogą zostać zmienione, oraz
- e) warunków i procedury rozwiązania umowy kredytowej.

W przypadku umów kredytowych w rozumieniu art. 2 ust. 3, informacje przekazane konsumentowi zgodnie z lit. e) niniejszego ustępu zawierają, gdzie stosowne, wskazanie, że konsument może zostać wezwany do zwrotu pełnej kwoty kredytu w dowolnym czasie.

2. W przypadku umów kredytowych w rozumieniu art. 2 ust. 4, informacje przekazane konsumentowi zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu zawierają również:

- a) czas trwania umowy kredytowej, a także
- b) kwoty, liczbę i częstotliwość płatności.

Jednakże, jeżeli umowa kredytowa jest objęta zakresem art. 2 ust. 3, stosuje się wyłącznie przepisy, o których mowa w art. 2 ust. 3.

3. Informacje, których należy udzielić konsumentowi przed zawarciem umowy kredytowej zgodnie z niniejszym artykułem mogą być również przekazane mu w formie egzemplarza projektu umowy kredytowej zawierającej informacje zgodne z art. 9, o ile ten artykuł ma zastosowanie.

4. Wymogi przewidziane w niniejszym artykule będą spełnione niezwłocznie po zawarciu umowy kredytowej, jeżeli ta umowa została zawarta na wniosek konsumenta w drodze komunikacji na odległość i w związku z tym nie ma możliwości dostarczenia informacji zgodnych z niniejszym artykułem.

Artykuł 7
Wyłączenia

Ustępy 1, 2 i 3 Artykuły 5 i 6 niniejszej dyrektywy nie mają zastosowania w odniesieniu do dostawców towarów lub usług, działających w charakterze pośredników kredytowych w ramach działalności dodatkowej.

ROZDZIAŁ III

OCHRONA PRYWATNOŚCI DOSTĘP DO BAZ DANYCH

Artykuł 7

Gromadzenie i przetwarzanie danych

~~Dane osobowe uzyskane od konsumentów, poręczycieli lub jakiegokolwiek innej osoby w związku z zawarciem umów objętych niniejszą dyrektywą, w szczególności art. 6 ust. 1, lub zarządzaniem tymi umowami, mogą być przetwarzane wyłącznie do celów oceny sytuacji finansowej tych osób lub ich zdolności do spłaty zadłużenia.~~

Artykuł 8

Centralna baza danych Dostęp do baz danych

1. ~~Bez uszczerbku dla stosowania dyrektywy 95/46/WE, każde Państwo Członkowskie zapewni funkcjonowanie na swoim terytorium centralnej bazy danych do celów rejestrowania konsumentów lub poręczycieli, którzy nie dotrzymali zobowiązań. Takie bazy danych mogą mieć formę sieci lub bazy danych. Kredytodawcy mają obowiązek sprawdzenia bazy danych przed przyjęciem zobowiązań przez konsumenta lub poręczyciela, z zastrzeżeniem ograniczeń, o których mowa w art. 9. Konsument i, tam gdzie ma to zastosowanie, poręczyciel są, jeśli tego zażądata, informowani o wynikach sprawdzenia niezwłocznie i bez ponoszenia żadnych opłat. **W przypadku kredytu transgranicznego, każde Państwo Członkowskie zapewnia kredytodawcom z innych Państw Członkowskich dostęp do baz danych tego Państwa Członkowskiego na niedyskryminacyjnych warunkach.**~~
2. ~~Dostęp do centralnej bazy danych innego Państwa Członkowskiego zapewnia się na takich samych warunkach, z jakich korzystają firmy i osoby fizyczne w tym Państwie Członkowskim, bezpośrednio albo za pośrednictwem bazy danych w Państwie Członkowskim będącym miejscem stałego zamieszkania **Konsument, jeśli zwróci się z takim wnioskiem, jest informowany o wynikach każdego sprawdzenia w bazie danych, niezwłocznie i bez ponoszenia żadnych opłat.**~~
3. ~~Dane osobowe uzyskane na podstawie art. 1 mogą być przetwarzane wyłącznie do celów oceny sytuacji finansowej konsumenta lub poręczyciela oraz ich możliwości spłaty zadłużenia. Dane niszczy się niezwłocznie po zawarciu umowy kredytowej lub umowy poręczenia, bądź po odmownym rozpatrzeniu wniosku kredytowego przez kredytodawcę lub odrzuceniu proponowanego poręczenia.~~
4. ~~Centralna baza danych, o której mowa w ust. 1 może zawierać rejestr umów kredytowych lub umów poręczenia.~~

ROZDZIAŁ IV

SPORZĄDZENIE INFORMACJE I PRAWA DOTYCZĄCE UMÓW KREDYTOWYCH

Artykuł 9

Odpowiedzialne udzielanie kredytu

Jeżeli kredytodawca zawiera umowę kredytową lub umowę poręczenia lub zwiększa całkowitą kwotę kredytu lub kwotę będącą przedmiotem poręczenia, jest zobowiązany wcześniej ocenić, w drodze dostępnych mu środków, czy od konsument i, tam gdzie ma to zastosowanie, od poręczyciela można rozsądnie oczekiwać, że wywiąże się ze zobowiązań wynikających z umowy.

Artykuł 10 9

Informacje, które muszą być zawarte w umowach kredytowych i poręczenia

1. Umowy kredytowe i poręczenia sporządza się na papierze lub na innym trwałym nośniku.

Wszystkie umawiające się strony ~~włącznie z poręczycielem i pośrednikiem kredytowym~~, otrzymują egzemplarz umowy kredytowej. Poręczyciel otrzymuje egzemplarz umowy poręczenia.

Umowy kredytowe zawierają informacje dotyczące dostępu do wskazują na istnienie lub brak pozasądowych procedur wnoszenia skarg i dochodzenia zadośćuczynienia rozstrzygnięcia sporów oraz określają dostępnych konsumentowi, który jest stroną umowy i, jeśli takie procedury istnieją formalności, określają sposoby uzyskania dostępu do nich jakie trzeba dopełnić, jeżeli kredytodawca lub pośrednik kredytowy korzystają z tych procedur.

2. W umowie kredytowej w sposób jasny i zwięzły podaje się:
 - a) imiona, nazwiska (nazwy) i adresy umawiających się stron, a także, gdyma to zastosowanie, imię, nazwisko (nazwę) i adres pośrednika kredytowego;
 - b) czas trwania umowy kredytowej;
 - c) całkowitą kwotę kredytu oraz warunki dokonywania wypłat cząstkowych kredytu;
 - d) stopę procentową kredytu, warunki stosowania tej stopy oraz, jeśli są dostępne, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne zastosowane odnośnie do początkowej stopy procentowej kredytu, a także okresy, warunki i procedury różnicowania stopy procentowej kredytu;
 - e) roczną stopę oprocentowania i całkowity koszt kredytu dla konsumenta, obliczone w momencie zawierania umowy kredytowej; należy podać wszelkie dane i założenia finansowe przyjęte do wyliczenia tej stopy;

- f) **kwoty, liczbę i częstotliwość płatności, przedstawionych tam, gdzie jest to możliwe, w formie harmonogramu płatności;**
- g) w przypadku amortyzacji kapitału w ramach **umowy kredytowej na czas określony i ze stałą stopą procentową,** wyciąg z rachunku w formie tabeli amortyzacyjnej, należne płatności oraz okresy i warunki płatności ~~tych~~ **tych** kwot; tabela zawiera wykaz poszczególnych płatności w celu uwidocznienia amortyzacji kapitału, odsetek wyliczonych na podstawie stopy procentowej kredytu i, tam gdzie ma to zastosowanie, kosztów dodatkowych;
- h) w przypadku gdy koszty i oprocentowanie mają być płacone bez amortyzacji kapitału, wyciąg wskazujący okresy i warunki płatności stopy procentowej kredytu i towarzyszące im stałe lub jednorazowe koszty;
- i) **tam, gdzie ma to zastosowanie, koszty prowadzenia rejestru transakcji płatniczych oraz wypłat cząstkowych, koszty użytkowania środków płatniczych zarówno dla transakcji płatniczych, jak i dokonywania wypłat cząstkowych, oraz inne koszty związane z transakcjami płatniczymi;**
- j) wyciąg wskazujący **koszty, z podaniem ich przeznaczenia i wysokości, składników kosztów, które nie są brane pod uwagę do wyliczenia rocznej stopy oprocentowania, ale które są znane kredytodawcy lub pośrednikowi kredytowemu i mają być pokryte przez konsumentaw pewnych okolicznościach, a mianowicie odsetki w przypadku nieterminowych płatności, zastosowane w momencie zawierania umowy i dokonywania uzgodnień dotyczących ich dostosowania, opłaty za zaangażowanie, kary, opłaty lub odsetki za zwłokę, odnoszące się do przekroczenia niedozwolonych wypłat cząstkowych powyżej całkowitej kwoty kredytu oraz opłaty za niedotrzymanie zobowiązań, wraz z listą okoliczności;**
- k) **poręczenia i wymagane ubezpieczenia;**
- l) **informacje o istnieniu lub braku prawa do odstąpienia umowy, okresie, w którym można skorzystać z tego prawa oraz procedurze wykonywania tego prawa;**
- m) **informacje na temat praw wynikających z art. 14, a także warunki wykonywania tych praw;**
- n) **informacje na temat prawa do uprawnienie do przedterminowej spłaty, oraz procedury, jakiej powinien przestrzegać konsument, by wykonać swoje prawo, procedury przedterminowej spłaty i tam, gdzie ma to zastosowanie, kosztów z tym związanych, ze wskazaniem kwoty lub metody ich obliczenia;**
- o) **procedurę, jakiej należy przestrzegać w celu wykonania prawa do rozwiązania umowy kredytowej;**
- ~~b) dane, o których mowa w art. 6 ust. 2, roczną stopę oprocentowania i całkowitą stopę oprocentowania kredytu, obliczone w momencie zawierania umowy kredytowej na podstawie danych i założeń finansowych mających zastosowanie do umowy;~~

- ~~p) w stosownych przypadkach, informacje dotyczące finansowanych towarów i usług;~~
- ~~g) informacje na temat prawa do przedterminowej spłaty, jak również procedury, którą ma stosować konsument w celu wykonania tego prawa;~~
- ~~h) informacje na temat procedury, którą należy stosować w celu wykonania prawa do odstąpienia od umowy.~~

~~Tabela znajdująca się w lit e) zawiera informacje dotyczące każdej spłaty w celu wykazania amortyzacji kapitału, odsetek wyliczonych na podstawie stopy procentowej, i gdzie ma to zastosowanie, dodatkowych kosztów.~~

~~Jeśli w przypadku, o którym mowa w lit e), nowa wypłata cząstkowa jest niemożliwa bez zgody kredytodawcy, o decyzji kredytodawcy należy poinformować na piśmie lub innym trwałym nośniku. Powinna być ona udostępniona konsumentowi, a także powinna zawierać zmienione dane, do których odnosi się niniejszy ustęp.~~

~~W przypadku, gdy dokładne sumy składników, określonych w lit. e) są znane, należy je podać. W przeciwnym razie, jako minimalny wymóg, koszty te muszą być podane w umowie kredytowej w sposób możliwy do sprawdzenia, w postaci wartości procentowej związanej ze stopą referencyjną, metody wyliczenia lub możliwie najbardziej realistycznej kalkulacji. W takich przypadkach kredytodawca, udostępnia konsumentowi, na papierze lub na innym trwałym nośniku, informacje dotyczące tych kosztów z podaniem ich składników, bez zbędnej zwłoki lub najpóźniej, w momencie, gdy mają być zastosowane.~~

- ~~3. W umowie poręczenia wskazuje się maksymalną gwarantowaną kwotę, jak również opłaty z tytułu niedotrzymania zobowiązań, stosowane zgodnie z procedurą określoną w ust. 2 lit. e).~~

3. W przypadku umowy kredytowej, w której płatności dokonywane przez konsumenta nie są podstawą bezpośredniej amortyzacji całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane do ustanowienia kapitału przez okres i na warunkach określonych w umowie kredytowej lub w umowie pomocniczej, informacje udzielane przed zawarciem umowy, wymagane na mocy ust. 2 zawierają jasne i zwięzłe stwierdzenie, że takie umowy nie przewidują spłaty całkowitej kwoty wypłat cząstkowych kredytu na podstawie umowy kredytowej, chyba że taka gwarancja została udzielona.

*Artykuł 14 **10***

Informacje na temat stopy procentowej kredytu

- ~~1. Stopa procentowa kredytu może być stała lub zmienna.~~
- ~~2. Jeżeli ustalono jedną lub więcej stałych stóp procentowych, stosuje się je przez czas określony w umowie kredytowej.~~
- ~~3. Zmienna stopa procentowa kredytu nie może się zmienić przed upływem okresów przewidzianych w umowie kredytowej, a jej zmiana może nastąpić wyłącznie zgodnie z ustalonym indeksem stopy referencyjnej.~~

4. — Konsument otrzymuje **okresowo** informacje o każdej ~~zmianie~~ wszelkich zmianach stopy procentowej kredytu, na papierze lub na innym trwałym nośniku.

~~Informacje te muszą zawierać nową roczną stopę oprocentowania zastosowaną przez kredytodawcę, nową całkowitą stopę oprocentowania kredytu określoną przez kredytodawcę i nową tabelę amortyzacyjną. Obliczenia nowej rocznej stopy oprocentowania dokonuje się na podstawie art. 12 ust. 3. **Jeżeli zmiana stopy jest znaczna, konsument otrzymuje informacje w tej sprawie niezwłocznie po dniu wprowadzenia takiej zmiany**~~

Artykuł 21 11

*Umowa kredytowa w formie w postaci ~~zaliczki na przekroczenie salda na rachunku bieżącym lub kredytowym~~ **kredytu w rachunku bieżącym***

Jeżeli umowa dotyczy kredytu w postaci ~~zaliczki na przekroczenie salda na rachunku bieżącym lub kredytowym~~ **kredytu w rachunku bieżącym** konsument jest regularnie informowany o ~~stanie salda debetowego~~ za pomocą wyciągu z operacji na rachunku, w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, zawierającym informacje dotyczące:

- a) dokładnego okresu, do którego odnosi się wyciąg;
- b) kwot i dat dokonanych wypłat częściowych;
- c) ~~gdzie stosowne, salda zadłużenia należnego z poprzedniego wyciągu oraz jego datę;~~
- d) ~~gdzie stosowne, nowego salda zadłużenia;~~
- d) ~~dat i kwoty należnych opłat;~~
- e) dat operacji i kwot płatności dokonanych przez konsumenta;
- f) ostatnio ustalonej stopy procentowej kredytu;
- g) ~~łącznie kwoty należnych odsetek;~~
- g) gdzie stosowane, minimalnej kwoty podlegającej spłacie;
- h) ~~gdzie stosowne, nowego salda zadłużenia;~~
- j) ~~nowej całkowitej kwoty zadłużenia, łącznie z wszelkimi odsetkami za zwłokę lub karami.~~

Ponadto, w czasie trwania umowy konsumenta należy powiadomić, na papierze lub na innym trwałym nośniku, o zmianach stopy procentowej kredytu lub należnych kosztach niezwłocznie po dniu wprowadzenia takich zmian.

Artykuł 2212

*Umowy o kredyt odnawialny i **umowy długoterminowe***

1. Każda ze stron może ~~zakńczyć~~ **rozwiązać na standardowych zasadach** umowę o kredyt odnawialny w drodze trzymiesięcznego wypowiedzenia sporządzonego na papierze lub innym trwałym nośniku, zgodnie z ~~procedurą ustanowioną w~~

postanowieniami umowy kredytowej oraz zgodnie z przepisami prawodawstwa krajowego, dotyczącymi ciężaru dowodu.

2. **Kredytodawca może, bez wcześniejszego wypowiedzenia, odmówić konsumentowi dalszego prawa do dokonywania wypłat częściowych na podstawie umowy o kredyt odnawialny. Kredytodawca niezwłocznie poinformuje konsumenta o takiej decyzji na papierze lub innym trwałym nośniku.**
3. **Umowy na czas określony nie dłuższy niż trzy lata mogą nie zostać przedłużone bez uprzedniej wyraźnej zgody konsumenta.**

Artykuł 113

Prawo do odstąpienia od umowy

1. Konsumentowi przysługuje prawo do wycofania swojej zgody odnośnie do odstąpienia **od** umowy kredytowej przez okres czternastu dni kalendarzowych bez podawania powodów.

Ten okres na **odstąpienie od umowy** rozpoczyna się:

a) albo od dnia zawarcia umowy kredytowej, albo

b) od dnia, w którym konsument otrzymuje warunki umowy oraz informacje zgodne z art. 9 ust. 2, jeżeli dzień ten przypada później niż dzień określony w lit. a), od dnia, w którym konsumentowi przekazano egzemplarz umowy kredytowej.

2. **Przed wykonaniem prawa do odstąpienia, konsument może poinformować kredytodawcę o swoim zamiarze odstąpienia od umowy kredytowej. Informacje te przekazywane są w ciągu siedmiu dni kalendarzowych od daty rozpoczęcia okresu na odstąpienie od umowy zgodnie z ust. 1.**
3. **Jeżeli konsument wykonuje swoje prawo do odstąpienia od umowy, zgodnie z przepisami ust. 1 niniejszego artykułu, powiadamia on, przed upływem nieprzekraczalnego terminu, o którym mowa w ust. 1, kredytodawcę w ślad za informacją przekazaną przez kredytodawcę zgodnie z art. 9 ust. 2 lit. 1), za pomocą środków, które mogą stanowić dowód na mocy przepisów krajowych.** Konsument powiadamia kredytodawcę o odstąpieniu od umowy przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1 i zgodnie z przepisami prawodawstwa krajowego dotyczącymi ciężaru dowodu.

Uznaje się, że nieprzekraczalny termin jest przestrzegany, **jeżeli** to powiadomienie, które musi być na papierze lub innym trwałym nośniku, które jest dostępne kredytodawcy, zostało wysłane przed nieprzekraczalnym terminem.

4. **W ślad za wykonaniem prawa do odstąpienia od umowy zgodnie z ust. 2, kredytodawca powiadamia konsumenta, na papierze lub na innym trwałym nośniku, o wysokości kwoty, która zostanie zwrócona, uwzględniając i zobowiązuje jednocześnie konsumenta do zwrotu na rzecz kredytodawcy kwot lub towarów, które otrzymał on na mocy umowy kredytowej, w takim zakresie, w jakim**

~~ich dostarczenie jest regulowane umową kredytową. Konsument zapłaci odsetki należne za okres, w którym dokonywane były wypłaty cząstkowe kredytu.~~

~~Należne odsetki wlicza się na podstawie uzgodnionej rocznej stopy oprocentowania stopy procentowej kredytu. Żadne inne roszczenia dotyczące zadośćuczynienia nie mogą być zgłaszane w związku z wykonaniem prawa do odstąpienia od umowy.~~

~~Konsument zapłaci kredytodawcy kwotę podaną mu w powiadomieniu, o którym mowa w niniejszym ustępie. Wszelkie przedpłaty wniesione przez konsumenta z tytułu umowy kredytowej są mu bezzwłocznie zwracane.~~

5. Ustępy od 1, 2 i 3 do 4 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do umów kredytowych:

a) zawartych w drodze usług świadczonych przez urzędnika, pod warunkiem, że potwierdzi on, że konsument ma zagwarantowane prawa określone w art. 5 ust. 2 i art. 9 ust. 2. umów kredytowych zabezpieczonych hipoteką lub poręczonych w podobnej formie, umów o kredyt na cele mieszkaniowe

lub

b) umów kredytowych anulowanych na mocy:

- i) ~~Artykuł 6 dyrektywy 2002/65/WE [dotyczącej sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość i zmieniającej dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE;~~
- ii) Artykuł 6 ust. 4 dyrektywy 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁷;
- iii) Artykuł 7 dyrektywy 94/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁸.

Artykuł 14 Transakcje wiązane

1. Jeżeli konsument wykonał swoje prawo do odstąpienia od umowy dotyczącej dostawy towarów i usług przez podmiot gospodarczy, przestaje on być związany wiązaną umową kredytową.

2. Jeżeli:

a) w celu zakupu towarów lub otrzymania usług konsument zawiera umowę kredytową z osobą inną niż ich dostawca;

b) kredytodawca i dostawca towarów lub usług mają wcześniej zawarte umowy, na podstawie których kredyt jest udostępniany wyłącznie przez tego kredytodawcę klientom tego dostawcy na nabycie towarów lub usług od tego dostawcy;

¹⁷ Dz.U. L 144 z 4.6.1997, str. 19.

¹⁸ Dz.U. L 280 z 29.10.1994, str. 83.

- c) konsument, o którym mowa w lit. a) otrzymuje kredyt na podstawie tej wcześniej istniejącej umowy;
- d) towary i usługi objęte umową kredytową nie są dostarczane, lub są dostarczane jedynie w części, lub nie są zgodne z warunkami umowy o ich dostarczenie;
- e) konsument podjął dostępne mu środki zaradcze w stosunku do dostawcy, jednak nie uzyskał satysfakcjonującego go rozwiązania, które mu przysługuje,

konsument ma prawo do podjęcia środków zaradczych względem kredytodawcy. Państwa Członkowskie określają zakres i warunki, na jakich te środki zaradcze są wykorzystywane.

3. Ustępy 1 i 2 nie stanowią uszczerbku dla żadnych przepisów krajowych, na podstawie których kredytodawca ponosi odpowiedzialność solidarną z tytułu każdego roszczenia, które konsument może wnieść względem dostawcy w przypadku, gdy zakup towarów lub usług od tego dostawcy był finansowany na podstawie umowy kredytowej.

Artykuł 1615

Przedterminowa spłata

1. Konsument ma prawo wywiązać się, w całości lub części, ze swoich zobowiązań wynikających z umowy kredytowej w dowolnym czasie przed terminem określonym w umowie kredytowej. W takich przypadkach, jest on uprawniony do uzyskania proporcjonalnego obniżenia całkowitego kosztu kredytu.
2. ~~Wszelkie roszczenie o zadośćuczynienie zgłoszone przez kredytodawcę~~ Kredytodawca ma prawo do uczciwego i obiektywnego zadośćuczynienia ~~powinny być z tytułu przedterminowej spłaty zadłużenia, w kwocie podanej w umowie kredytowej lub wyliczonej za pomocą metody i jest wyliczana na zasadzie wyceny aktuarialnej określonej w umowie kredytowej.~~

Jednakże, przedmiotem roszczenia kredytodawcy nie może być żadne zadośćuczynienie;

- a) z tytułu umów kredytowych, w których okres przyjęty do ustalenia stopy procentowej kredytu jest krótszy niż rok;
- b) jeżeli spłata nastąpiła na podstawie umowy o ubezpieczenie, która z założenia miała stanowić konwencjonalną formę gwarancji spłaty kredytu.
- c) ~~z tytułu umów kredytowych, które przewidują płatność kosztów i odsetek bez amortyzacji kapitału, za wyjątkiem umów kredytowych, o których mowa w art. 20.~~

Artykuł 1716
Przeniesienie praw

W przypadku, gdy prawa kredytodawcy wynikające z umowy kredytowej ~~lub umowy poręczenia~~ **lub sama umowa** zostają przeniesione na osobę trzecią, konsument ~~i tam gdzie ma to zastosowanie, poręczyciel~~, ma prawo do domagania się od cesjonariusza ~~praw kredytodawcy~~ wynikających z tej umowy wszelkiej formy obrony, która była mu dostępna w stosunku do pierwszego kredytodawcy, włącznie z rekompensatą, jeżeli jest ona dopuszczona w danym Państwie Członkowskim.

Konsument jest informowany w przypadku, gdy umowa kredytowa została przeniesiona na osobę trzecią z wyjątkiem sytuacji, w których przeniesienie zostało dokonane wyłącznie do celów sekurytyzacji i jeżeli pierwszy kredytodawca, w porozumieniu z cesjonariuszem, w dalszym ciągu działa w imieniu cesjonariusza jako kredytodawca wobec konsumenta.

Artykuł 18
Zakaz wykorzystywania weksli i innych papierów wartościowych

Kredytodawca ~~lub cesjonariusz~~ ~~praw kredytodawcy~~ wynikających z umowy kredytowej ~~lub umowy poręczenia~~ nie domaga się ani nie zachęca konsumenta ~~bądź poręczyciela~~ do gwarantowania płatności ich zobowiązań wynikających z umowy za pomocą weksli ~~lub weksli własnych~~.

~~Ponadto, od konsumenta nie można wymagać podpisania czeku gwarantującego spłatę kwoty zadłużenia w całości lub części,~~

Artykuł 2517
Przekroczenie całkowitej kwoty kredytu i niedopuszczalne saldo debetowe

~~1. W przypadku dopuszczalnego okresowego przekroczenia całkowitej kwoty kredytu lub niedopuszczalnego salda debetowego, kredytodawca niezwłocznie informuje konsumenta, w formie pisemnej lub na innym trwałym nośniku, o kwocie, której takie przekroczenie dotyczy i mającej zastosowanie stopie procentowej kredytu. W tej kwocie nie uwzględnia się żadnych kar, opłat ani odsetek za zwłokę.~~

1. **W przypadku znacznego przekroczenia łącznej kwoty kredytu, które trwa dłużej niż miesiąc** kredytodawca ~~niezwłocznie~~ informuje konsumenta, **na papierze lub innym trwałym nośniku,**

- a) że konsument przekroczył kredyt całkowitą kwotę kredytu;
- b) ~~lub że na jego rachunku powstało niedopuszczalne saldo debetowe~~ i informuje go o kwocie przekroczenia o kwocie, której dotyczy przekroczenie;
- c) stopie procentowej kredytu; ~~i~~
- d) **wszelkich karach, opłatach lub odsetkach za zwłokę** ~~opłatach i karach, które mają zastosowanie.~~

2. Każde znaczne przekroczenie całkowitej kwoty kredytu, ~~lub saldo debetowe o~~ którym mowa w niniejszym artykule, które utrzymuje się przez okres trzech miesięcy jest korygowane, w razie potrzeby w drodze nowej umowy kredytowej przewidującej wyższą całkowitą kwotę kredytu.

ROZDZIAŁ V
ROCZNA STOPA OPROCENTOWANIA I STOPA PROCENTOWA KREDYTU

Artykuł 1218

Obliczenie rocznej stopy oprocentowania

1. Roczna stopę oprocentowania, która równa się w stosunku rocznym aktualnej wartości wszystkich zobowiązań (wypłat częściowych, spłat i opłat), przyszłych lub istniejących, zaakceptowanych przez kredytodawcę i **konsumenta** kredytobiorcę, wylicza się zgodnie z wzorem matematycznym określonym w załączniku I.

~~Przykładowe metody dla zilustrowania zasad wyliczania są podane z załączniku II.~~

2. Do celów wyliczenia rocznej stopy oprocentowania, należy ustalić całkowite koszty kredytu dla konsumenta z wyłączeniem opłat należnych od konsumenta z tytułu niedotrzymania jakichkolwiek zobowiązań określonych w umowie kredytowej i opłat innych niż cena zakupu, którą z tytułu nabycia towarów lub usług jest on zobowiązany zapłacić, bez względu na to, czy transakcja ma być zapłacona gotówką czy z środków pochodzących z kredytu.

Koszty prowadzenia rejestru zarówno transakcji płatniczych, jak i **wypłat częściowych** transakcji kredytowych, kosztów użytkowania kart lub innych środków płatniczych, zarówno dla transakcji płatniczych, jak i dokonywania wypłat częściowych, oraz **inne** koszty związane z transakcjami płatniczymi uwzględnia się **w całkowitym koszcie kredytu dla konsumenta**, chyba że **są one fakultatywne** i zostały w sposób jasny i odrębny podane w umowie kredytowej lub innej umowie zawartej z konsumentem.

~~Koszty składek ubezpieczeniowych zalicza się do całkowitego kosztu kredytu, jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta w momencie zawierania umowy kredytowej.~~

3. Wyliczenia rocznej stopy oprocentowania dokonuje się przy założeniu, że ~~kontrakt dotyczący kredytu~~ **umowa kredytowa ma obowiązywać** przez uzgodniony okres oraz że kredytodawca i konsument ~~wywiążą się~~ **mają się** wywiązać ze swoich zobowiązań wynikających z warunków umowy i w terminach ustalonych **w umowie kredytowej**.
4. W przypadku umów kredytowych zawierających klauzulę zezwalającą na zmiany stopy procentowej kredytu zawartej w rocznej stopie oprocentowania, lecz niedających się określić ilościowo w czasie dokonywania obliczeń, roczną stopę oprocentowania wylicza się w oparciu o założenie, że stopa procentowa kredytu i inne opłaty ~~będą miały~~ **mają** pozostać niezmienione w stosunku do początkowego poziomu i ~~będą miały~~ **mają** w dalszym ciągu mieć zastosowanie do końca okresu obowiązywania umowy kredytowej.
5. W razie potrzeby, do wyliczenia rocznej stopy oprocentowania można przyjąć następujące założenia:

- a) jeżeli umowa kredytowa daje konsumentowi swobodę dokonywania wypłat częściowych, uznaje się, że całkowita kwota kredytu jest zaciągnięta od razu i w całości;
 - b) jeżeli nie został ustalony harmonogram spłat i nie wynika on z warunków umowy **kredytowej** ani nie można wywnioskować o nim na podstawie środków spłaty przyznanego kredytu, za czas trwania kredytu przyjmuje się jeden rok;
 - c) o ile nie zostało określone inaczej, w przypadku gdy umowa **kredytowa** przewiduje więcej niż jeden termin spłaty, kredyt **należy udostępnić** a spłaty dokonywać w najwcześniejszym terminie przewidzianym w umowie;
6. ~~Jeżeli umowa kredytowa jest sporządzona w formie umowy dotyczącej odpłatnego użytkowania rzeczy lub korzystania z praw z opcją zakupu i w umowie przewidziano kilka terminów, w których można zrealizować opcję zakupu, roczną stopę oprocentowania wylicza się dla każdego z tych terminów.~~
- ~~Jeżeli wartość rezydualna nie może być określona, wynajmowane towary są przedmiotem liniowej amortyzacji, która powoduje, że ich wartość jest równa zero na koniec normalnego okresu najmu ustalonego w umowie kredytowej.~~
7. ~~Jeżeli w umowie kredytowej przewiduje się uprzednie lub równoległe ustanowienie oszczędności i dla tych oszczędności ustalona jest stopa procentowa kredytu, roczna stopa oprocentowania jest obliczana zgodnie z procedurą ustaloną w załączniku III.~~

Artykuł 13

Całkowita stopa oprocentowania kredytu

1. ~~Do celów wyliczenia całkowitej stopy oprocentowania kredytu, należy ustalić kwoty pobierane przez kredytodawcę, z wyłączeniem opłat należnych od konsumenta z tytułu niedotrzymania jakichkolwiek zobowiązań określonych w umowie kredytowej i opłat innych niż cena zakupu, którą z tytułu nabycia towarów lub usług jest on zobowiązany zapłacić, bez względu na to, czy transakcja ma być zapłacona gotówką czy ze środków pochodzących z kredytu.~~
2. ~~Koszty prowadzenia rejestru zarówno transakcji płatniczych jak i transakcji kredytowych, kosztów użytkowania kart lub innych środków płatniczych, zarówno dla transakcji płatniczych jak i dokonywania wypłat częściowych, oraz inne koszty związane z transakcjami płatniczymi uwzględnia się w całkowitej kwocie pobieranej przez kredytodawcę, chyba że zostały one w sposób jasny i odrębny wykazane w umowie kredytowej lub innej umowie zawartej z konsumentem.~~
3. ~~Do celów wyliczenia całkowitej stopy oprocentowania kredytu, kwota pobierana przez kredytodawcę nie zawiera:~~
 - a) ~~kosztów związanych z dodatkowymi usługami związanymi z umową kredytową, które konsument swobodnie otrzymuje od kredytodawcy lub innego usługodawcy;~~
 - b) ~~kosztów płatnych przez konsumenta przy zawieraniu umowy kredytowej na rzecz osób innych niż kredytodawca, w szczególności na rzecz notariusza lub organów~~

~~podatkowych oraz wszelkich kosztów w ogóle nałożonych przez organ odpowiedzialny za rejestrację i poręczenia;~~

- ~~4. Całkowita stopa oprocentowania kredytu jest wyliczana zgodnie z procedurami i założeniami finansowymi, o których mowa w art. 12 ust. 3–7 oraz w załącznikach I i II.~~

ROZDZIAŁ VI

NIEUCZCIWE WARUNKI

Artykuł 15 *Nieuczciwe warunki*

Bez uszczerbku dla stosowania dyrektywy 93/13/EWG w odniesieniu do umowy jako całości, warunki określone w umowie kredytowej lub umowie poręczenia uznaje się za nieuczciwe, jeżeli ich cel lub skutek jest taki, że:

- a) ~~nakładają na konsumenta, jako warunek zaciągnięcia kredytu, obowiązek pozostawienia jako poręczenia, w całości lub części, pożyczonych lub przyznanych sum lub wykorzystanie ich, w całości lub części, jako depozytu lub zabezpieczenia zakupu lub innych finansowych instrumentów, chyba że konsument otrzyma takie samo oprocentowanie tego depozytu, zakupu lub zabezpieczenia, jak uzgodniona roczna stopa oprocentowania;~~
- b) ~~zobowiązują konsumenta, przy zawieraniu umowy kredytowej, do zawarcia innej umowy z kredytodawcą, pośrednikiem kredytowym lub osobą trzecią, która została przez nich wyznaczona, chyba że koszty takiej umowy są wliczone w całkowity koszt kredytu;~~
- e) ~~przyczyniają się do zmiany jakichkolwiek kosztów umownych, zadośćuczynienia lub opłat, innych niż stopa oprocentowania kredytu;~~
- d) ~~wprowadzają zasady dotyczące różnicowania stopy procentowej kredytu, dyskryminujące dla konsumentów;~~
- e) ~~wprowadzają system polegający na zmiennej stopie procentowej kredytu, która nie wiąże się z początkową stopą procentową kredytu, zaproponowaną w czasie zawierania umowy kredytowej, i który wyklucza wszelkie formy rabatu, obniżek lub innych korzyści;~~
- e) ~~zobowiązują konsumenta do skorzystania z tego samego kredytodawcy w celu refinansowania wartości rezydualnej i zasadniczo każdej końcowej płatności z tytułu umowy kredytowej na finansowanie zakupu rzeczy ruchomych lub usług;~~

~~ROZDZIAŁ VII~~

~~WYKONANIE UMOWY KREDYTOWEJ~~

~~Artykuł 18~~

~~Zakaz wykorzystywania weksli i innych papierów wartościowych~~

~~Kredytodawca lub cesjonariusz praw kredytodawcy wynikających z umowy kredytowej lub umowy poręczenia nie domaga się ani nie zachęca konsumenta bądź poręczyciela do gwarantowania płatności ich zobowiązań wynikających z umowy za pomocą weksla lub weksla własnego.~~

~~Ponadto, od konsumenta nie można wymagać podpisania czeku gwarantującego spłatę kwoty zadłużenia w całości lub części.~~

~~Artykuł 19~~

~~Odpowiedzialność solidarna~~

- ~~1. Państwa Członkowskie zapewnią, że istnienie umowy kredytowej w żaden sposób nie wpływa na prawa konsumenta wobec dostawcy towarów lub usług nabytych w drodze takiej umowy, jeżeli towary lub usługi nie zostały dostarczone lub w inny sposób nie spełniają warunków umowy dotyczącej ich dostarczenia.~~
- ~~2. Jeżeli dostawca towarów lub usług działa w charakterze pośrednika kredytowego, kredytodawca i dostawca ponoszą odpowiedzialność solidarną za zadośćuczynienie na rzecz konsumenta, jeżeli towary lub usługi, których zakup był finansowany za pomocą umowy kredytowej, nie zostały dostarczone lub zostały dostarczone jedynie w części, bądź nie spełniają warunków umowy dotyczącej ich dostarczenia.~~

ROZDZIAŁ VIII

UMOWY KREDYTÓW SPECJALNYCH

Artykuł 20

Umowy kredytowe przewidujące ustanowienie kapitału

- ~~1. Jeżeli płatności wnoszone przez konsumenta nie powodują natychmiastowej odpowiadającej im amortyzacji całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane w celu ustanowienia kapitału w okresach i na warunkach określonych w umowie kredytowej, takie ustanowienie kapitału jest przedmiotem dodatkowej umowy załączonej do umowy kredytowej.~~
- ~~2. Dodatkowa umowa, o której mowa w ust. 1, przewiduje bezwarunkową gwarancję spłaty całkowitej kwoty zaciągniętego kredytu. Jeżeli trzecia strona ustanawiająca kapitał nie wywiąże się ze swoich zobowiązań, ryzyko przyjmuje na siebie kredytodawca.~~
- ~~3. Płatności, składki oraz stałe lub jednorazowe opłaty należne od konsumenta na mocy dodatkowej umowy, o której mowa w ust. 1, łącznie z odsetkami i opłatami wynikającymi z warunków umowy kredytowej, składają się na całkowity koszt kredytu. Roczną stopę oprocentowania i całkowitą stopę oprocentowania kredytu wylicza się na podstawie łącznych zobowiązań przyjętych przez konsumenta.~~

ROZDZIAŁ VII

WYKONANIE UMOWY PORĘCZENIA

Artykuł 23

Wykonanie umowy poręczenia

- ~~1. Poręczyciel może zawrzeć umowę poręczenia gwarantującą spłatę zadłużenia zaciągniętego na podstawie umowy o kredyt odnawialny wyłącznie na okres trzech lat. Takie poręczenie może być przedłużone jedynie na podstawie specjalnej umowy zawartej z poręczycielem w końcu tego okresu.~~
- ~~2. Kredytodawca może podjąć działania wobec poręczyciela jedynie wówczas, gdy konsument, który nie dotrzymał zobowiązania spłaty kredytu i nie podporządkował się żądaniom zawartym w przesłanym mu w związku z tym powiadomieniu w ciągu trzech miesięcy. Poręczyciel musi otrzymać stosowaną informację niezwłocznie po tym, jak powiadomienie o niedopełnieniu zobowiązania spłaty zadłużenia zostało wysłane do konsumenta.~~
- ~~3. Kwota będąca przedmiotem poręczenia może być wyłącznie równa niespłaconej części całkowitej kwoty kredytu i wszelkim zaległym należnościom, zgodnie z umową kredytową, z wyłączeniem jakiegokolwiek form zadośćuczynienia lub kar przewidzianych w umowie kredytowej.~~

ROZDZIAŁ X

NIEWYKONANIE UMOWY KREDYTOWEJ

Artykuł 24

Powiadomienie o niedopełnieniu zobowiązania spłaty i wykonalność

1. ~~Państwa Członkowskie zapewnią, że:~~
 - a) ~~kredytodawcy, ich przedstawiciele i każdy cesjonariusz praw kredytodawcy wynikających z umowy kredytowej lub umowy poręczenia nie mogą podejmować nieproporcjonalnych środków w celu odzyskania należnych im kwot w przypadku niewykonania takich umów;~~
 - b) ~~kredytodawca może żądać niezwłocznej spłaty w przypadku niedopełnienia zobowiązań przez konsumenta lub powołać się na klauzulę przewidującą wyraźne warunki rozstrzygnięcia takich sytuacji wyłącznie w drodze uprzedniego powiadomienia o niedopełnieniu zobowiązania spłaty, zawierającego żądanie od konsumenta lub, gdzie stosowne, od poręczyciela, wywiązania się ze zobowiązania w rozsądnym czasie, lub zastosować zmianę harmonogramu spłaty zadłużenia;~~
 - e) ~~kredytodawca nie może wstrzymać praw konsumenta do dokonywania wypłat częściowych, chyba że uzasadni on swoją decyzję, o której ma on obowiązek niezwłocznie powiadomić konsumenta.~~
 - d) ~~w przypadku niewywiązania się ze zobowiązań lub w przypadku przedterminowej spłaty zadłużenia, konsument i poręczyciel są uprawnieni, na żądanie i bezzwłocznie, do otrzymania szczegółowego wyciągu z operacji na rachunku, bez ponoszenia żadnych opłat, pozwalającego im na sprawdzenie opłat i odsetek wymaganych od nich przez kredytodawcę.~~
2. ~~Powiadomienie o niedopełnieniu zobowiązania, o którym mowa w ust. 1 lit b) jest zbędne:~~
 - a) ~~w przypadku wyraźnego nadużycia, które powinno być udowodnione przez kredytodawcę lub cesjonariusza praw kredytodawcy;~~
 - b) ~~w przypadku, gdy konsument przenosi prawo finansowanej własności zanim całkowita kwota kredytu zostanie spłacona lub korzysta z własności w sposób niezgodny z warunkami umowy kredytowej, oraz w przypadku, gdy kredytodawca lub cesjonariusz praw kredytodawcy ma preferencyjne roszczenia, prawo posiadania lub zastrzeżenia tytułu do finansowanej własności, z zastrzeżeniem, że konsument został poinformowany o zaistniałym roszczeniu, prawie posiadania lub zastrzeżenia tytułu przed zawarciem umowy.~~

Artykuł 26
Odzyskanie towarów

~~W przypadku umów kredytowych dotyczących nabycia towarów, Państwa Członkowskie ustanowią warunki, na jakich te towary mogą być z powrotem przejęte. Jeżeli konsument nie wyraża specjalnej zgody w momencie gdy kredytodawca podejmuje działania mające na celu odzyskanie towarów i jeżeli dokonał już płatności odpowiadających jednej trzeciej całkowitej kwoty kredytu, finansowane towary nie mogą być z powrotem przejęte, chyba że w drodze postępowania sądowego.~~

~~Państwa Członkowskie ponadto zapewnią, że w przypadku gdy kredytodawca odzyska towary, rozliczenia między stronami dokonuje się w taki sposób, by takie odzyskanie towarów nie powodowało żadnego nieuzasadnionego wzbogacenia się.~~

Artykuł 27
Odzyskanie długów

- ~~1. Osoby fizyczne lub prawne, które podejmują się, w ramach swojej podstawowej lub drugorzędnej działalności, a nie jakiegokolwiek części procedury sądowej, odzyskania długów z tytułu umowy kredytowej lub umowy poręczenia, lub które podejmują interwencje w tym względzie, nie mogą, w żadnej formie, bezpośredniej ani pośredniej, domagać się jakichkolwiek opłat ani zadośćuczynienia od konsumenta lub poręczyciela z tytułu swojej interwencji, chyba że takie opłaty lub zadośćuczynienie zostały wyraźnie ustalone w umowie kredytowej lub w umowie poręczenia.~~
- ~~2. W kontekście odzyskania długów z tytułu umowy kredytowej lub umowy poręczenia, zabronione są:~~
 - ~~a) jakiegokolwiek dokumenty, które dają fałszywe wrażenie, że są wystosowane przez organ sądowy lub organ zajmujący się mediacjami w sprawie zadłużenia;~~
 - ~~b) pisemne zawiadomienia zawierające nieprawidłowe informacje o konsekwencjach niedokonania płatności;~~
 - ~~c) nieuprawnione odzyskiwanie towarów bez przeprowadzania postępowania sądowego lub specjalnej zgody, o której mowa w art. 26;~~
 - ~~d) napisy na kopercie, które wyraźnie wskazują na ściąganie długów;~~
 - ~~— pobieranie opłat nieprzewidzianych w umowie kredytowej lub umowie poręczenia;~~
 - ~~f) nawiązywanie kontaktów z sąsiadami, krewnymi lub pracodawcą konsumenta bądź poręczyciela, w szczególności jakiegokolwiek zawiadomienia, lub żądania, dotyczące informacji o niewypłacalności konsumenta lub poręczyciela, bez uszczerbku dla działań będących częścią ustawowych procedur przejęcia, ustanowionych przez Państwa Członkowskie;~~
 - ~~g) fizyczne lub psychologiczne znęcanie się na konsumentem lub poręczycielem;~~
 - ~~h) odzyskiwanie przeterminowanego zadłużenia.~~

ROZDZIAŁ VI

REJESTRACJA, STATUS I KONTROLA KREDYTODAWCÓW I POŚREDNIKÓW KREDYTOWYCH POŚREDNICZY KREDYTOWI

Artykuł 28¹⁹

Rejestracja Przepisy dotyczące kredytodawców i pośredników kredytowych

1. ~~Państwa Członkowskie zapewnią, że kredytodawcy i pośrednicy kredytowi występują z wnioskiem o rejestrację.~~

~~Obowiązek rejestracji nie ma zastosowania w odniesieniu do pośredników kredytowych, w przypadku których kredytodawca lub inny pośrednik kredytowy przyjmuje na siebie odpowiedzialność na podstawie warunków jego własnej rejestracji. To przyjęcie odpowiedzialności musi być jasno wskazane w informacji zamieszczonej w siedzibach pośredników kredytowych nie podlegających obowiązkowi rejestracji.~~

~~Państwa Członkowskie zapewniają, by działalność kredytodawców i **pośredników kredytowych była nadzorowana przez organy lub władze niezależne od instytucji finansowej, lub podlegała odpowiednim uregulowaniom prawnym.**~~

2. ~~Państwa Członkowskie zapewniają, by działalność kredytodawców i pośredników kredytowych była nadzorowana przez organy lub władze niezależne od instytucji finansowych, lub podlegała odpowiednim uregulowaniom prawnym.~~
- a) ~~zapewnią, że działalność kredytodawców i pośredników kredytowych podlega kontroli i monitorowaniu instytucji lub urzędowego organu;~~
- b) ~~ustanowią odpowiednie organy, do których można zgłaszać skargi dotyczące umów kredytowych, umów poręczenia i warunków kredytowania i poręczenia, oraz udzielających konsumentom i poręczycielom właściwych informacji lub porad w tym zakresie.~~

3. ~~Państwa Członkowskie mogą ustanowić, że rejestracja, o której mowa w ust. 1, akapit pierwszy niniejszego artykułu może nie być konieczna w przypadku, gdy dany kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest „instytucją kredytową” w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁹ i jest upoważniony zgodnie z przepisami tej dyrektywy.~~

~~Jeżeli kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zarówno zarejestrowany na mocy przepisów ust. 1 akapit pierwszy niniejszego artykułu, jak i upoważniony na mocy przepisów dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, a upoważnienie wymienione w drugiej kolejności zostanie następnie cofnięte, informuje się o tym właściwy organ, który zarejestrował kredytodawcę lub pośrednika kredytowego, organ ten następnie podejmuje decyzję, czy kredytodawca~~

¹⁹ Dz.U. L 126 z 26.5.2000, str. 1.

~~lub pośrednik kredytowy może udzielać kredytów lub załatwiać formalności związane z kredytami lub czy rejestrację należy anulować.~~

*Artykuł ~~29~~ 20
Zobowiązania pośredników kredytowych*

Państwa Członkowskie zapewnią, że pośrednik kredytowy:

- a) podaje w reklamie lub dokumentacji przeznaczonej dla klientów informacje dotyczące zakresu swoich uprawnień, w szczególności, czy współpracuje wyłącznie z jednym kredytodawcą czy z większą liczbą kredytodawców, czy też jako niezależny broker;
- ~~b) podaje do wiadomości wszystkim kredytodawcom, z którymi ma kontakty całkowitą kwotę innych oferowanych kredytów, o które wystąpił lub które otrzymał dla tego samego konsumenta lub poręczyciela w ciągu dwóch miesięcy poprzedzających zawarcie umowy kredytowej;~~
- b) nie pobiera, bezpośrednio ani pośrednio, żadnych opłat, bez względu na formę, od konsumenta, który zgłosił zapotrzebowanie na jego usługi, chyba że spełnione są wszystkie następujące warunki:
 - i) kwota opłat została określona w umowie kredytowej **uzgodniona między konsumentem a pośrednikiem kredytowym na papierze lub innym trwałym nośniku;**
 - ii) pośrednik kredytowy nie pobiera opłat od kredytodawcy;
 - iii) umowa kredytowa, w odniesieniu do której działa jest faktycznie zawarta;
 - iv) **pośrednik kredytowy podaje do wiadomości kredytodawcy kwotę opłat do celów obliczenia rocznej stopy oprocentowania kredytu.**

ROZDZIAŁ VII ŚRODKI WYKONAWCZE

Artykuł 3021

Harmonizacja, wzajemne uznawanie i bezwzględny charakter dyrektywy ~~pełna harmonizacja i imperatywny charakter dyrektywy~~

1. W zakresie, w jakim niniejsza dyrektywa zawiera zharmonizowane przepisy, Państwa Członkowskie nie mogą utrzymywać ani wprowadzać przepisów innych niż ustanowione w niniejszej dyrektywie, ~~za wyjątkiem dotyczących:~~
 - a) — rejestracji umów kredytowych i umów poręczenia zgodnie z art. 8 ust. 4;
 - b) — ciężaru dowodu, o którym mowa w art. 33.
2. Podczas wykonywania i stosowania art. 5 ust. 1, 2 i 5, art. 13, art. 14 ust. 1 i 2, art. 15, art. 17, art. 19 i art. 20, i bez uszczerbku dla koniecznych i proporcjonalnych środków, które Państwa Członkowskie mogą podjąć ze względu na politykę publiczną, Państwa Członkowskie nie ograniczają działalności kredytodawców ustanowionych w innym Państwie Członkowskim i działających na ich terytoriach zgodnie z niniejszą dyrektywą, albo w drodze swobody prowadzenia działalności gospodarczej lub swobody świadczenia usług.
3. Państwa Członkowskie zapewnią, że umowy kredytowe i ~~umowy poręczenia~~ zawierają odstępstw, ze szkodą dla konsumenta ~~lub poręczyciela~~, od przepisów prawa krajowego wprowadzających w życie niniejszą dyrektywę lub do niej się odnoszących.
4. Państwa Członkowskie zapewnią ponadto, że przepisy, które przyjmą w celu wykonania niniejszej dyrektywy nie mogą być obchodzone w wyniku sposobu sformułowania umów, w szczególności poprzez włączenie umów dotyczących wypłat cząstkowych oraz umów kredytowych objętych zakresem niniejszej dyrektywy do umów kredytowych, które z uwagi na swój charakter lub cel mogą stwarzać możliwości uchylania się od stosowania tych przepisów.
5. Państwa Członkowskie zapewnią, że konsumenci ~~i poręczyciele~~ nie mogą zrzec się praw przyznanych im w niniejszej dyrektywie.
6. Państwa Członkowskie podejmą konieczne środki ~~niezbędne~~ dla zapewnienia, że konsument ~~i poręczyciel~~ zostaną pozbawieni ochrony z tytułu niniejszej dyrektywy z uwagi na wybór przepisów prawa ~~państwa nieczłonkowskiego~~ kraju trzeciego jako mających zastosowanie w odniesieniu do umowy kredytowej, jeżeli umowa kredytowa ma ścisły związek z terytorium co najmniej jednego Państwa Członkowskiego.

Artykuł 31 22
Kary

Państwa Członkowskie ustanowią przepisy dotyczące kar mających zastosowanie do z tytułu naruszeń przepisów krajowych przyjętych w drodze wykonania na podstawie niniejszej dyrektywy i podejmą wszelkie ~~niezbędne~~ środki niezbędne dla zapewnienia, że przepisy te zostaną wprowadzone w życie. te przepisy są przestrzegane. Przewidziane kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające zniechęcające. Mogą one przewidywać utratę odsetek lub opłat przez kredytodawcę i kontynuacji prawa do spłaty rat całkowitej kwoty kredytu przez konsumenta, w szczególności w przypadku gdy kredytodawca nie przestrzega zasady odpowiedzialnego udzielania kredytu. Państwa Członkowskie podadzą do wiadomości powiadomia o tych przepisach Komisję nie później niż [...] [2 lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] najpóźniej w terminie określonym w art. 24 [czas na wprowadzenie w życie] i niezwłocznie powiadomia o wszelkich późniejszych zmianach dotyczących mających na nie wpływ.

Artykuł 32 23
Pozasądowe rozstrzygnięcie sporów dochodzenie zadośćuczynienia

Państwa Członkowskie zapewnią, że zostały wprowadzone odpowiednie i skuteczne procedury pozasądowego rozstrzygnięcia wnoszenia skarg i dochodzenia zadośćuczynienia sporów konsumenckich dotyczących umów kredytowych przy wykorzystaniu, gdzie stosowne, istniejących organów.

Państwa Członkowskie zachęcają te organy ~~odpowiedzialne za pozasądowe rozstrzygnięcie sporów konsumenckich~~ do współpracy również w rozstrzygnięciu transgranicznych sporów dotyczących umów kredytowych i umów poręczenia.

Artykuł 33
Ciężar dowodu

Państwa Członkowskie ~~ustanowią, że ciężar dowodu w odniesieniu do wypełnienia zobowiązania zachowania zgodności informacji przeznaczonych dla konsumentów, nałożony na kredytodawcę i pośrednika kredytowego, w związku ze zgodą konsumenta na zawarcie umowy kredytowej i, gdzie stosowne, jej wykonaniem, oraz w odniesieniu do prowadzonej za wynagrodzeniem działalności pośrednika kredytowego może spoczywać na kredytodawcy lub pośredniku kredytowym. Wszelkie warunki w umowie, które przewidują, że ciężar dowodu w odniesieniu do zachowania zgodności przez kredytodawcę i, gdzie stosowne, pośrednika kredytowego z całością lub częścią zobowiązań na nich spoczywających na mocy niniejszej dyrektywy powinno należeć do konsumenta i, gdzie stosowne, poręczyciela, jest nieuczciwym warunkiem w rozumieniu dyrektywy 93/13/EWG.~~

Artykuł 34
Umowy istniejące

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do istniejących w dniu wprowadzenia w życie krajowych środków wykonawczych, przepisy art. 1, 2, 3 oraz 22, 23 ust. 1 i

~~ust. 2, 24 do 27, oraz 30 do 35. Art. 9 stosuje się do takich umów w zakresie, w jakim zwiększenie całkowitej kwoty kredytu lub kwoty poręczanej ma miejsce po wejściu w życie krajowych środków wykonawczych niniejszej dyrektywy. W odniesieniu do umów istniejących w dniu wejścia w życie krajowych środków wykonawczych, tabela amortyzacyjna, o której mowa w art. 10 musi być bezpłatnie doręczona konsumentowi jak tylko zaistnieje jedna z następujących sytuacji:~~

- ~~a) — anulowanie umowy kredytowej lub przedterminowa spłata zadłużenia;~~
- ~~b) — niewywiązanie się z płatności.~~

~~2. — Państwa Członkowskie zapewnią, że umowy kredytowe istniejące w dniu wejścia w życie krajowych środków wykonawczych muszą być zastąpione nowymi umowami, które są zgodne z niniejszą dyrektywą są dostosowane do niniejszej dyrektywy za pomocą załącznika do umowy kredytowej przesłanego konsumentowi przez kredytodawcę, nie później niż [...] [dwa lata, licząc od końcowej daty okresu przewidzianego na transpozycję].~~

Artykuł 3524 *Transpozycja*

~~1. — Państwa Członkowskie przyjmą i opublikują, nie później niż [...] [2 lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] **najpóźniej do dnia [wpisać datę] [2 lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy]**, przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy i ~~niezwłocznie powiadomią o nich Komisję. Państwa Członkowskie niezwłocznie przekażą Komisji tekst tych przepisów oraz tabelę korelacji między tymi przepisami a niniejszą dyrektywą.~~~~

Państwa Członkowskie stosują te przepisy, począwszy od [wpisać datę] [2 lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy].

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie będą zawierały odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie będzie towarzyszyło ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia będą określane przez Państwa Członkowskie.

~~2. — **Państwa Członkowskie przekażą Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjęty w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.**~~

~~3. — **Komisja, co pięć lat, a po raz pierwszy [pięć lat po wejściu w życie niniejszej dyrektywy], dokona przeglądu progów ustanowionych w niniejszej dyrektywie w celu ich oceny w świetle tendencji gospodarczych we Wspólnocie i sytuacji na przedmiotowym rynku. Wyniki tego przeglądu zostaną podane do wiadomości Parlamentu Europejskiego i Rady, gdzie stosowne, wraz z wnioskiem dotyczącym odpowiedniej zmiany progów.**~~

ROZDZIAŁ VIII
PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł ~~36~~25
Uchylenie

Dyrektywa 87/102/EWG traci moc z dniem [...] [koniec okresu przewidzianego na transpozycję niniejszej dyrektywy] *wpisać datę*].

Artykuł ~~34~~26
Środki przejściowe

1. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do umów kredytowych istniejących w dniu wejścia w życie krajowych środków wykonawczych, z wyjątkiem przepisów art. 1, 2, 3 oraz art. 22, 23 ust. 1 i ust. 2, art. 24 do 27, oraz art. 30 do 35. umów o kredyt odnawialny.
2. Państwa Członkowskie zapewnią, że umowy o kredyt **odnawialny** istniejące w dniu wejścia w życie krajowych środków wykonawczych ~~muszą być zastąpione nowymi umowami, które są zgodne z niniejszą dyrektywą~~ są dostosowane do wymogów niniejszej dyrektywy za pomocą załącznika do umowy kredytowej, przesłanego konsumentowi przez kredytodawcę, nie później niż [*wpisać datę*] [dwa lata, licząc od ~~końca~~ końcowej daty upływu okresu przewidzianego na transpozycję].

Artykuł ~~15~~27
Zmiany do dyrektywy 93/13/EWG

W Załączniku do dyrektywy 93/13/EWG dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3. Warunki umowy kredytu konsumenckiego, określone w art. 2 lit. c) dyrektywy.../.../WE Parlamentu Europejskiego i Rady [w sprawie harmonizacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących kredytu konsumenckiego]*, których celem lub skutkiem jest:

- a) ~~nakładają~~ **analożenie** na konsumenta, jako warunku zaciągnięcia kredytu, zobowiązania pozostawienia tytułem zabezpieczenia, w całości lub części, pożyczonych lub przyznanych ~~sum kwot~~ lub wykorzystanie ich, w całości lub części, jako depozytu lub zabezpieczenia zakupu bądź innych finansowych instrumentów, chyba że konsument otrzyma **co najmniej** takie samo oprocentowanie tego depozytu, zakupu lub zabezpieczenia, jak uzgodniona roczna stopa oprocentowania;

* Dz.U. L [...] z dd/mm/rrrr, str. [...].

- b) ~~zobowiązują~~**zobowiązanie** konsumenta, przy zawieraniu umowy kredytowej, do zawarcia innej umowy z kredytodawcą, pośrednikiem kredytowym lub osobą trzecią, która została przez nich wyznaczona, chyba że koszty takiej umowy są wliczone w całkowity koszt kredytu **dla konsumenta**;
- c) ~~zobowiązują~~**zobowiązanie** konsumenta do skorzystania z tego samego kredytodawcy w celu refinansowania ~~wartości rezydualnej i, zasadniczo,~~ jakiegokolwiek końcowej płatności z tytułu umowy kredytowej na finansowanie zakupu rzeczy ruchomych lub usług;

Artykuł ~~37-28~~

*Wejście w życie **i stosowanie***

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym **Unii Europejskiej**. ~~Wspólnot Europejskich.~~

Jednakże art. 15 i 17, art. 21 ust. 2 stosuje się od [wpisać datę][sześć lat po terminie określonym w art. 24].

Artykuł ~~38-29~~

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

ZAŁĄCZNIK I

Podstawowe równanie wyrażające równowagę pobranych kwot z jednej strony oraz spłat i obciążeń z drugiej strony

Podstawowe równanie, za pomocą którego określa się roczną stopę oprocentowania (APR), stanowi równość, w stosunku rocznym, pomiędzy aktualną całkowitą wartością pobranych kwot z jednej strony a całkowitą wartością spłat zadłużenia i kosztów z drugiej strony, tzn.:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-s_l}$$

gdzie: **X** oznacza APR

- **M** numer ostatniej udzielonej pożyczki
- **K** jest numerem cząstkowej wypłaty kredytu, dlatego $1 \leq k \leq m$,
C_k jest kwotą cząstkowej wypłaty **k**,
t_k jest okresem, wyrażonym w latach lub ułamkach lat, pomiędzy dniem pierwszej wypłaty i dniem każdej kolejnej wypłaty, dlatego **t₁ = 0**,
- **m'** jest numerem ostatniej spłaty kredytu lub zapłaty kosztów,
l jest numerem spłaty kredytu lub zapłaty kosztów,
D_l jest kwotą spłaty kredytu lub zapłaty kosztów,
s_l jest okresem, wyrażonym w latach lub ułamkach lat, pomiędzy dniem pierwszej wypłaty i dniem każdej spłaty kredytu lub zapłaty kosztów.

Uwagi

- (a) Kwoty wypłacane przez obie strony w różnych momentach niekoniecznie muszą być równe i nie muszą być wpłacane w równych odstępach czasu.
- (b) Datą początkową jest data dokonania pierwszej wypłaty cząstkowej.
- (c) Odstępy czasu między datami wykorzystywanymi do obliczeń wyraża się w latach lub w ułamkach lat. Przy czym rok liczy 365 dni (lub w przypadku lat przestępnych 366 dni), 52 tygodnie lub 12 równych miesięcy. Przyjmuje się, że równy miesiąc ma 30,41666 dni (tzn. 365/12) bez względu na to, czy przypada w roku przestępnym czy nie.
- (d) Wynik obliczeń podaje się z dokładnością do co najmniej jednego miejsca po przecinku. Jeżeli cyfra występująca na kolejnym miejscu po przecinku jest większa lub równa 5, cyfrę poprzedzającą zwiększa się o jeden.
- (e) Równanie może być zapisane w postaci jednej sumy, jeśli przyjmie się koncepcję przepływów (**A_k**), które będą dodatnie lub ujemne, innymi słowy albo zapłacone albo otrzymane w okresach **1** do **k**, wyrażonych w latach, tzn.:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k} ,$$

S jest aktualnym saldem przepływów. Jeżeli celem jest zachowanie równoważności przepływów, wartość będzie równa zero.

~~(f) Państwa Członkowskie ustanowią, że mające zastosowanie metody rozwiązania równania dają wynik równy przedstawionemu w przykładzie wyliczenia, podanym w załącznikach II i III.~~

ZALĄCZNIK II
Przykłady wyliczenia rocznej stopy oprocentowania

Uwagi wstępne

Jeżeli nie określono inaczej, we wszystkich przykładach do obliczeń przyjmuje się jedną transzę kredytu równą całkowitej kwocie kredytu i udostępnioną konsumentowi z chwilą zawarcia umowy kredytowej. W związku z tym, należy zaznaczyć, że jeżeli umowa kredytowa przyznaje konsumentowi swobodę dokonywania wypłat częściowych, uznaje się, że całkowita kwota kredytu została wykorzystana od razu i w pełnej wysokości.

Niektóre Państwa Członkowskie, w celu wyrażenia stopy procentowej kredytu, przyjęły stopę efektywną i równoważną metodę przeliczenia, unikając w ten sposób sytuacji, w której wyliczenia okresowych odsetek dokonuje się w sposób nie arytmetyczny, przy zastosowaniu zasady *pro rata temporis*, co ma jedynie niewielki związek z liniowym charakterem czasu. Inne Państwa Członkowskie dopuszczają nominalną okresową stopę i stosują proporcjonalną metodę wyliczenia. W niniejszej dyrektywie dąży się do oddzielenia wszelkich dalszych regulacji stopy procentowej kredytu od regulacji efektywnych stóp oprocentowania, podając tylko zastosowaną stopę oprocentowania. Przykłady podane w niniejszym załączniku odnoszą się do metody, która została zastosowana.

Przykład 1

Całkowita kwota kredytu (kapitał) wynosi 6 000,00 EUR i ma być spłacona w czterech równych rocznych ratach w wysokości 1 852,00 EUR każda.

Równanie przyjmuje postać:

$$6000 = 1852 \cdot \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^4}}{X}$$

stąd:

$$6000 = 1852 \frac{1}{(1+X)^1} + 1852 \frac{1}{(1+X)^2} + \dots + 1852 \frac{1}{(1+X)^4}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,00000\%$, tzn. APR wynoszącą 9,0 %.

Przykład 2

Całkowita kwota kredytu (kapitał) wynosi 6 000,00 EUR i ma być spłacona w 48 równych miesięcznych ratach w wysokości 149,31 EUR każda.

Równanie przyjmuje postać:

$$6000 = 149,31 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

stąd:

$$6000 = 149,31 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 149,31 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 149,31 \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,380593\%$, tzn. APR wynoszącą $9,4\%$.

Przykład 3

Całkowita kwota kredytu (kapitał) wynosi 6 000,00 EUR i ma być spłacona w 48 równych miesięcznych ratach w wysokości 149,31 EUR każda. Koszty administracyjne wynoszą 60,00 EUR i są płacone przy zawarciu umowy kredytowej.

Równanie przyjmuje postać:

$$6000 - 60 = 149,31 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

stąd:

$$5940 = 149,31 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 149,31 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 149,31 \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,954966\%$, tzn. APR wynoszącą 10% .

Przykład 4

Całkowita kwota kredytu (kapitał) wynosi 6 000,00 EUR i ma być spłacona w 48 równych miesięcznych ratach w wysokości 149,31 EUR każda. Koszty administracyjne 60,00 EUR są rozłożone i uwzględnione w ratach. Stąd miesięczna rata spłaty kredytu wynosi $(149,31 \text{ EUR} + (60/48 \text{ EUR})) = 150,56 \text{ EUR}$.

Równanie przyjmuje postać:

$$6000 = 150,56 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

stąd:

$$6000 = 150,56 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 150,56 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 150,56 \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,856689\%$, tzn. APR w wysokości $9,9\%$.

Przykład 5

Całkowita kwota kredytu (kapitał) wynosi 6 000,00 EUR i ma być spłacona w 48 równych miesięcznych ratach w wysokości 149,31 EUR każda. Koszty administracyjne wynoszą 60,00 EUR, a koszty ubezpieczenia 3,00 EUR miesięcznie. Koszty z tytułu składek ubezpieczeniowych muszą być włączone do całkowitego kosztu kredytu, jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta przy zawieraniu umowy kredytowej. Stąd rata spłaty kredytu wynosi 152,31 EUR.

Równanie przyjmuje postać:

$$5940 = 152,31 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

stąd:

$$5940 = 152,31 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 152,31 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 152,31 \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 11,1070115\%$, tzn. APR w wysokości $11,1\%$.

Przykład 6

Umowa o kredyt balonowy, którego całkowita kwota wynosi 6 000,00 EUR (cena zakupu samochodu, który ma być finansowany) i który ma być spłacony w 47 równych miesięcznych ratach wynoszących 115,02 EUR każda, plus końcowa spłata w wysokości 1 915,02 EUR stanowiąca wartość rezydualną odpowiadającą 30 % kapitału (umowa o kredyt balonowy), plus ubezpieczenie w wysokości 3,00 EUR miesięcznie. Tak jak w poprzednim przykładzie, koszty z tytułu składek ubezpieczeniowych muszą zostać uwzględnione w całkowitym koszcie kredytu, jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta przy zawieraniu umowy kredytowej. Stąd rata spłaty kredytu wynosi 118,02 EUR, a końcowa spłata będzie wynosiła 1 918,02 EUR.

Równanie przyjmuje postać:

$$6000 = 118,02 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{47}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 1918,02 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}$$

stąd:

$$6000 = 118,02 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 118,02 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 118,02 \frac{1}{(1+X)^{47/12}} + (1800 + 115,02 + 3) \cdot \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,381567\%$, tzn. APR w wysokości $9,4\%$.

Przykład 7

Umowa kredytowa na całkowitą kwotę kredytu (kapitał) w wysokości 6 000,00 EUR, przy kosztach administracyjnych 60,00 EUR płatnych przy zawieraniu umowy kredytowej, i dwóch okresach spłaty wynoszących odpowiednio 22 i 26 miesiące. Rata kredytu przypadająca na drugi okres odpowiada 60 % raty przypadającej na pierwszy okres. Wysokość miesięcznych rat wynosi odpowiednio 186,36 EUR i 111,82 EUR.

Równanie przyjmuje postać:

$$5940 = 186,36 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + \left\{ \left[\frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{26}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \right] \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}} \right\}$$

stąd:

$$5940 = \left[186,36 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 186,36 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 186,36 \frac{1}{(1+X)^{22/12}} \right] + \left\{ \left[111,82 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 111,82 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 111,82 \frac{1}{(1+X)^{26/12}} \right] \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}} \right\}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 10,04089\%$, tzn. APR w wysokości $10,0\%$.

Przykład 8

Umowa kredytowa na całkowitą kwotę kredytu (kapitał) w wysokości $6\,000,00$ EUR, przy kosztach administracyjnych $60,00$ EUR płatnych przy zawieraniu umowy kredytowej, i dwóch okresach spłaty wynoszących odpowiednio 22 i 26 miesięcy. Rata kredytu przypadająca na drugi okres odpowiada 60% raty przypadającej na pierwszy okres. Wysokość miesięcznych rat wynosi odpowiednio $112,15$ EUR i $186,91$ EUR.

Równanie przyjmuje postać:

$$5940 = 112,15 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + \left\{ \left[\frac{186,91 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{26}}}{(1+X)^{1/12} - 1}}{[(1+X)^{1/12}]^{22}} \right] \right\}$$

stąd:

$$5940 = \left[112,15 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 112,15 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 112,15 \frac{1}{(1+X)^{22/12}} \right] + \left\{ \left[186,91 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 186,91 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 186,91 \frac{1}{(1+X)^{26/12}} \right] \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}} \right\}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,888383\%$, tzn. APR w wysokości $9,9\%$.

Przykład 9

Umowa kredytowa na całkowitą kwotę kredytu (cena towarów) $500,00$ EUR, która ma być spłacona w trzech miesięcznych ratach wyliczonych przy zastosowaniu stopy procentowej kredytu T wynoszącej 18% (stopa nominalna), plus koszty administracyjne w wysokości $30,00$ EUR rozłożone i uwzględnione w ratach. Stąd wysokość miesięcznej raty wynosi $171,69$ EUR + $10,00$ EUR kosztów = $181,69$ EUR.

Równanie przyjmuje postać:

$$500 = 181,69 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^3}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

stąd:

$$500 = 181,69 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 181,69 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + 181,69 \frac{1}{(1+X)^{3/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 68,474596\%$, tzn. APR w wysokości $68,5\%$.

Ten przykład ilustruje praktyki w dalszym ciągu stosowane przez niektóre przedsiębiorstwa specjalizujące się w udzielaniu „kredytu sprzedawcy”.

Przykład 10

Umowa kredytowa na całkowitą kwotę kredytu (kapitał) wynoszącą 1 000 EUR, która ma być spłacona w dwóch ratach albo 700,00 EUR po roku i 500,00 EUR po dwóch latach, albo 500,00 EUR po roku i 700,00 EUR po dwóch latach

Równanie przyjmuje postać:

$$1000 = 700 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{12}} + 500 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{24}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 13,898663\%$, tzn. APR w wysokości 13,9%.

lub:

$$1000 = 500 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{12}} + 700 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{24}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 12,321446\%$, tzn. APR w wysokości 12,3%.

Ten przykład wskazuje, że roczna stopa oprocentowania zależy od okresów spłaty kredytu i że podawanie całkowitego kosztu kredytu w informacjach przekazywanych przed zawarciem umowy lub w umowie kredytowej nie jest z korzyścią dla konsumenta. Pomimo że całkowity koszt kredytu w obu przypadkach wynosi 200 EUR, obowiązują dwie różne roczne stopy oprocentowania kredytu (w zależności od tego, jak szybko ma on być spłacony).

Przykład 11

Umowa kredytowa na całkowitą kwotę kredytu wynoszącą 6 000 EUR, przy stopie procentowej kredytu 9%, spłata ma nastąpić w czterech równych rocznych ratach wynoszących 1 852,01 EUR każda, koszty administracyjne w wysokości 60,00 EUR są płatne przy zawarciu umowy.

Równanie przyjmuje postać:

$$5940 = 1852,01 \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^4}}{X}$$

stąd:

$$5940 = 1852,01 \frac{1}{(1+X)} + 1852,01 \frac{1}{(1+X)^2} + \dots + 1852,01 \frac{1}{(1+X)^4}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,459052\%$, tzn. APR w wysokości 9,5%.

W przypadku wcześniejszej spłaty zadłużenia, równanie przyjmuje postać:

Po roku:

$$5940 = 6540 \frac{1}{(1+X)}$$

gdzie 6540 jest sumą zadłużenia, łącznie z odsetkami, przed spłatą pierwszej raty podanej w harmonogramie, zgodnie z tabelą amortyzacyjną,

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 10,101010\%$, tzn. APR w wysokości 10,1%.

Po dwóch latach:

$$5940 = 1852,01 \frac{1}{(1+X)} + 5109,91 \frac{1}{(1+X)^2}$$

gdzie 5109,91 jest sumą zadłużenia, łącznie z odsetkami, przed spłatą drugiej raty podanej w harmonogramie, zgodnie z tabelą amortyzacyjną,

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,640069\%$, tzn. APR w wysokości 9,6%.

Po trzech latach:

$$5940 = 1852,01 \frac{1}{(1+X)} + 1852,01 \frac{1}{(1+X)^2} + 3551,11 \frac{1}{(1+X)^3}$$

gdzie 3551,11 jest sumą zadłużenia, łącznie z odsetkami, przed spłatą trzeciej raty podanej w harmonogramie, zgodnie z tabelą amortyzacyjną,

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,505315\%$, tzn. APR w wysokości 9,5%.

Powyższy przykład ilustruje, jak początkowa APR zmniejsza się wraz z upływem czasu, zwłaszcza gdy koszty są płatne przy zawieraniu umowy.

Ten przykład może również służyć do zilustrowania przypadku, w którym kredyt hipoteczny przeznacza się na refinansowanie aktualnych umów kredytowych, gdzie koszty (z tytułu opłat notarialnych, rejestracji, podatków) są płatne przy sporządzeniu poświadczanego aktu i środki są do dyspozycji konsumenta, począwszy od tego samego dnia.

Przykład 12

Umowa kredytowa na całkowitą kwotę kredytu wynoszącą 6 000 EUR, przy stopie procentowej kredytu T wynoszącej 9% (stopa nominalna), spłata ma nastąpić w 48 miesięcznych ratach w wysokości 149,31 EUR każda (wyliczonych proporcjonalnie), i koszty administracyjne w wysokości 60,00 EUR są płatne przy zawieraniu umowy.

Równanie przyjmuje postać

$$5940 = 149,31 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

stad:

$$5940 = 149,31 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 149,31 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 149,31 \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

i w wyniku rozwiazania otrzymuje sie $X = 9,9954957\%$, tzn. APR w wysokosci 10%.

Jednakze, w przypadku przedterminowej splaty, sytuacja przedstawia sie nastepujaco:

Po pierwszym roku:

$$5940 = 149,31 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{11}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 4844,64 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{12}}$$

gdzie 4844,64 jest suma zadluzenia, laczenie z odsetkami, przed splata 12. raty podanej w harmonogramie, zgodnie z tabela amortyzacyjna,

i w wyniku rozwiazania otrzymuje sie $X = 10,655907\%$, tzn. APR w wysokosci 10,7%.

Po drugim roku:

$$5940 = 149,31 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{23}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 3417,58 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{24}}$$

gdzie 3417,58 jest suma zadluzenia, laczenie z odsetkami, przed splata 24. miesiecznej raty, zgodnie z tabela amortyzacyjna,

w wyniku rozwiazania otrzymuje sie $X = 10,136089\%$, w wysokosci 10,1%.

Po trzech latach:

$$5940 = 149,31 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{35}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 1856,66 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{36}}$$

gdzie 1856,66 jest suma zadluzenia, laczenie z odsetkami, przed splata 36. miesiecznej raty, zgodnie z tabela amortyzacyjna,

w wyniku rozwiazania otrzymuje sie $X = 9,991921\%$, tzn. APR w wysokosci 10%.

Przyklad 13

Calkowita kwota kredytu (kapital) wynosi 6 000,00 EUR, i ma byc splacona w czterech rownych rocznych ratach w wysokosci 1 852,00 EUR kazda. Przyjmijmy teraz, ze stopa procentowa kredytu (stopa nominalna) jest zmienna i wzrasta z 9,00% do 10,00% po drugiej rocznej racie kredytu. W rezultacie wysokosc nowej rocznej raty wynosi 1 877,17 EUR.

Należy pamiętać, że do wyliczenia APR normalnie przyjmuje się, że stopa procentowa kredytu i inne koszty pozostają stałe na początkowo zakładanym poziomie i są stosowane do końca okresu obowiązywania umowy kredytowej. W takim przypadku (przykład 1), APR będzie wynosiła 9%.

W przypadku jakiegokolwiek zmiany wysokości stopy procentowej, nowa APR musi być podana do wiadomości i wyliczona przy założeniu, że umowa kredytowa będzie obowiązywała przez pozostałą część uzgodnionego okresu oraz że kredytodawca i konsument wypełnią swoje zobowiązania wynikające z jej warunków w uzgodnionych terminach.

$$5940 = 1852,01 \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^2}}{X} + \left[1877,17 \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^2}}{X} \cdot \frac{1}{X^2} \right] \text{ stąd}$$

Równanie przyjmuje postać:

$$5940 = 1852,01 \frac{1}{(1+X)} + 1852,01 \frac{1}{(1+X)^2} + \left\{ \left[1877,17 \frac{1}{(1+X)^3} + 1877,17 \frac{1}{(1+X)^4} \right] + \frac{1}{X^2} \right\}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,741569$, tzn. APR w wysokości 9,7%.

Przykład 14

Całkowita kwota kredytu (kapitał) w wysokości 6 000,00 EUR, ma być spłacona w 48 równych miesięcznych ratach wynoszących 149,31 EUR każda, przy kosztach administracyjnych wynoszących 60,00 EUR, płatnych przy zawarciu umowy kredytowej, plus ubezpieczenie w wysokości 3,00 EUR miesięcznie. Koszty z tytułu składek ubezpieczeniowych muszą być włączone do całkowitego kosztu kredytu, jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta przy zawieraniu umowy kredytowej. Stąd wysokość raty wynosi 152,31 EUR, a wyliczenie przedstawia się tak, jak w przykładzie 5, i w jego wyniku otrzymuje się $X = 11,107112$, tzn. APR w wysokości 11,11%.

Załóżmy teraz, że stopa procentowa kredytu (nominalna) jest zmienna i wzrasta do 10% po 17. spłaconej racie. Ta zmiana powoduje konieczność przyjęcia nowej APR, którą należy podać do wiadomości i wyliczyć przy założeniu, że umowa kredytowa będzie obowiązywała przez pozostałą część uzgodnionego okresu oraz że kredytodawca i konsument wypełnią swoje zobowiązania wynikające z jej warunków w uzgodnionych terminach:

$$5940 = 151,91 \frac{1 - \left[\frac{1}{(1+X)^{1/12} } \right]^{17}}{(1+X)^{1/12} - 1} + \left[154,22 \frac{1 - \left[\frac{1}{(1+X)^{1/12} } \right]^{31}}{(1+X)^{1/12} - 1} \cdot \frac{1}{\left[(1+X)^{1/12} \right]^{17}} \right] \text{ stąd:}$$

$$5940 = \left[151,91 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 151,91 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 151,91 \frac{1}{(1+X)^{17/12}} \right] +$$

$$\left\{ \left[154,22 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 154,22 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 154,22 \frac{1}{(1+X)^{31/12}} \right] \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{17}} \right\}$$

$$4107,06 = 153,06 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{31}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

stąd:

$$4107,06 = 153,06 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 153,06 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 153,06 \frac{1}{(1+X)^{31/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 11,542740\%$, tzn. APR w wysokości $11,5\%$.

Przykład 15

Umowa kredytowa, której przedmiotem jest leasing samochodu o wartości 15 000,00 EUR. Warunki umowy przewidują spłatę zadłużenia w 48 miesięcznych ratach po 350 EUR każda. Pierwsza miesięczna rata jest płatna w momencie przekazania samochodu do dyspozycji konsumenta. Pod koniec 48 miesięcznego okresu można skorzystać z opcji zakupu, wpłacając wartość rezydualną odpowiadającą kwocie 1 250 EUR.

Równanie przyjmuje postać:

$$14650 = 350 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{47}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 1250 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}$$

stąd:

$$14650 = 350 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 350 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 350 \frac{1}{(1+X)^{47/12}} + 1250 \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,541856\%$, tzn. APR w wysokości $9,5\%$.

Przykład 1611

Umowa kredytowa typu „finansowanie”, „kredyt sprzedawcy” lub „umowa odpłatnego korzystania z opcją zakupu” na towary o wartości 2 500 EUR. Umowa kredytowa przewiduje przedpłatę w wysokości 500 EUR plus 24 miesięczne raty po 100 EUR każda, z których pierwsza musi być zapłacona w ciągu 20 dni od przekazania towarów do dyspozycji konsumenta.

W takich przypadkach przedpłata nigdy nie jest częścią operacji finansowej.

Równanie przyjmuje postać:

$$(2500 - 500) \cdot \frac{1}{\left[(1+X)^{1/365} \right]^{\left[\frac{365}{12} - 20 \right]}} = 100 \frac{1 - \frac{1}{\left[(1+X)^{1/12} \right]^{24}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

stąd:

$$2000 \cdot \frac{1}{(1+X)^{\frac{10,4316}{365}}} = 100 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 100 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 100 \frac{1}{(1+X)^{24/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 20,395287$, czyli APR w wysokości 20,4 %.

Przykład 17

Umowa kredytowa dotyczy linii kredytowej na kwotę 2 500 EUR do wykorzystania w ciągu sześciu miesięcy. Warunki umowy przewidują spłatę całkowitego kosztu kredytu w każdym miesiącu i spłatę całkowitej kwoty kredytu w końcu okresu obowiązywania umowy. Roczna stopa procentowa kredytu (stopa efektywna) wynosi 8 %, a koszty stanowią 0,25 % miesięcznie. W tym przykładzie przyjmuje się założenie, że kredyt zostanie wykorzystany od razu i w pełnej wysokości.

Miesięczne odsetki, które należy zapłacić wylicza się na podstawie równowaznej miesięcznej raty, przy zastosowaniu następującego wzoru:

$$a = 2500 \cdot \left\{ \left[(1,08)^{1/12} - 1 \right] + 0,25 \right\}$$

stąd:

$$a = 2500 \cdot (0,006434 + 0,0025) = 22,34$$

Po przekształceniu:

$$2500 = 22,34 \frac{1 - \frac{1}{\left[(1+X)^{1/12} \right]^6}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 2500 \frac{1}{(1+X)^{6/12}}$$

stąd:

$$2500 - 22,34 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 22,34 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 22,34 \frac{1}{(1+X)^{6/12}} + 2500 \frac{1}{(1+X)^{6/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 11,263633$ tzn. APR w wysokości 11,3 %.

Przykład 13

Umowa kredytowa dotyczy odnawialnej linii kredytowej na kwotę 2 500 EUR. W umowie przewiduje się minimalną spłatę w połowie roku w wysokości 25 % kwoty zadłużenia (kapitał i odsetki), lecz nie mniej niż 25 EUR. Roczna stopa procentowa kredytu (stopa efektywna) wynosi 12 %, a koszty administracyjne w wysokości 50 EUR są płatne przy zawieraniu umowy kredytowej.

(Równoważną miesięczną ratę wylicza się ze wzoru:

$$i = (1 + 0,12)^{6/12} - 1 = 0,00583$$

stad 5,83 %).

Kwoty 19 półrocznych spłat (D1) można uzyskać z tabeli amortyzacyjnej, a mianowicie D1 = 661,44; D2 = 525; D3 = 416,71; D4 = 330,75; D5 = 262,52; D6 = 208,37; D7 = 165,39; D8 = 208,37; D9 = 104,20; D10 = 82,70; D11 = 65,64; D12 = 52,1; D13 = 41,36; D14 = 32,82; D15 = 25; D16 = 25; D17 = 25; D18 = 25; D19 = 15,28.

Równanie przyjmuje postać:

$$2500 - 50 = 661,44 \frac{1}{(1+X)^{6/12}} + 525 \frac{1}{(1+X)^{12/12}} + \dots + 25 \frac{1}{(1+X)^{108/12}} + 15,28 \frac{1}{(1+X)^{114/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 13,151744\%$, tzn. APR w wysokości 13,2 %.

Przykład 19

Umowa kredytowa dotyczy odnawialnej linii kredytowej z możliwością dokonywania wypłat częściowych na kartę. Całkowita kwota kredytu: 700 EUR. Umowa przewiduje minimalną miesięczną spłatę w wysokości 5 % kwoty zadłużenia (kapitał i odsetki), i raty płatne zgodnie z harmonogramem (a) w wysokości co najmniej 25 EUR. Roczna opłata za korzystanie z karty wynosi 20 EUR. Roczna stopa procentowa kredytu (stopa efektywna) wynosi 0 % za pierwszą ratę i 12 % za kolejne raty.

Kwoty 31 miesięcznych spłat (D1) można uzyskać z tabeli amortyzacyjnej, a mianowicie D1 = 55,00; D2 = 33,57; D3 = 32,19; D4 = 30,87; D5 = 29,61; D6 = 28,39; D7 = 27,23; D8 = 26,11; D9 = 25,04; D10 do D12 = 25,00; D13 = 45; D14 do D24 = 25,00; D25 = 45; D26 do D30 = 25,00; D31 = 2,25.

Równanie przyjmuje postać:

$$700 = 55 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 33,57 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 25 \frac{1}{(1+X)^{30/12}} + 2,25 \frac{1}{(1+X)^{31/12}}$$

i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 18,470574\%$, tzn. APR w wysokości 18,5 %

Przykład 20

Odnawialna linia kredytowa w formie zaliczki na przekroczenie salda na rachunku bieżącym. Całkowita kwota kredytu: 2 500 EUR. Umowa kredytowa nie zawiera żadnego wymogu dotyczącego spłaty kapitału, lecz przewiduje miesięczną spłatę całkowitych kosztów kredytu.

Roczna stopa procentowa kredytu wynosi 8 % (stopa efektywna). Miesięczne koszty wynoszą 2,50 EUR.

~~W niniejszym przykładzie przyjmuje się założenie, że zostanie wykorzystana pełna kwota kredytu i że teoretycznie jej spłata nastąpi po upływie roku.~~

~~Przed wszystkim należy wyliczyć spłatę odsetek i kosztów (a) w teoretycznie ustalonym terminie~~

$$a = \{2500 \cdot [(1,08)^{1/12} - 1] + 2,50\}$$

następnie:

$$2500 = 18,59 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{12}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 2500 \frac{1}{(1+X^{1/12})^{12}}$$

tzn.:

$$2500 = 18,59 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 18,59 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 18,59 \frac{1}{(1+X)^{12/12}} + 2500 \frac{1}{(1+X)^{12/12}}$$

~~i w wyniku rozwiązania otrzymuje się $X = 9,295804$, tzn. APR w wysokości 9,3 %~~

ZALĄCZNIK III – Obliczenie rocznej stopy oprocentowania dla umowy wymagającej posiadania wcześniejszych lub towarzyszących oszczędności i w odniesieniu do której stopa procentowa kredytu jest określana w taki sposób, by odzwierciedlała poziom oszczędności

Zastosowane symbole:

— C = Kapitał

— N = czas trwania umowy w latach

— T = roczna stopa procentowa kredytu

— A = roczna spłata

— F = okresowość

— n = czas trwania w okresach

— t = okresowa stopa procentowa kredytu

— a = okresowa spłata

— M = okres oszczędzania

1. MIESZANA UMOWA KREDYTOWA Z WYMOGIEM POSIADANIA (OBOWIĄZKOWEGO) WCZEŚNIEJSZYCH OSZCZĘDNOŚCI

Pierwszy przykład

Przyznanie kredytu C w wysokości 6000 EUR na okres N = dwóch lat jest uzależnione od wcześniejszego zgromadzenia, przez okres M = dwóch lat, oszczędności stanowiących połowę wyżej wymienionej kwoty, tzn. 3000 EUR łącznie, z której ostatnia kwota z tytułu oszczędzania wynosi 125 EUR i została wpłacona na miesiąc przed zaciągnięciem kredytu. Oszczędności, o których mowa nie przynoszą odsetek, ale stopa procentowa przyjęta w umowie kredytowej będzie wynosiła nie więcej niż T = 6 %, podczas gdy w warunkach rynkowych kształtuje się ona na poziomie 9 %. Kwota przeznaczana co miesiąc na oszczędności to c = 125,00 EUR, kwota miesięcznej spłaty wynosi a = 140,91 EUR, APR, z wyłączeniem oszczędności, wynosi 6,17 % czyli 6,2 %.

Aby wyliczyć roczną stopę oprocentowania mającą zastosowanie do całej transakcji należy posłużyć się wzorem:

$$6000 + 3000 = \left[\frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{24}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \cdot [(1+X)^{1/12}]^{25} \right] + \left[\frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \right]$$

stad:

$$6000 + 3000 = \left\{ \left[125 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 125 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 125 \frac{1}{(1+X)^{24/12}} \right] \cdot [(1+X)^{1/12}]^{25} \right\} \\ + \left[140,91 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 140,91 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 140,91 \frac{1}{(1+X)^{48/12}} \right]$$

Równanie rozwiązuje się metodą rekurencyjną, przyjmując $X_1 = 0,062$ i wartość wynikającą z wyliczenia pierwszego członu, wynoszącą 170,5,

następnie $X_2 = 0,063$ i wartość wynikającą z wyliczenia pierwszego członu, wynoszącą 163,3 i dalej

następnie $X_{26} = 0,087$ i wartość wynikającą z wyliczenia pierwszego członu, wynoszącą 6,0

następnie $X_{27} = 0,088$ i wartość wynikającą z wyliczenia pierwszego członu, wynoszącą 0,1

następnie $X_{28} = 0,089$ i wartość wynikającą z wyliczenia pierwszego członu, wynoszącą 5,7.

Prawidłowym wynikiem rozwiązania jest $X = 8,802245\%$, czyli 8,8% i jest to wartość APR, przyznanej konsumentowi jako APR z tytułu umowy kredytowej wymagającej posiadania wcześniejszych oszczędności.

Drugi przykład

Przyznanie kredytu C w wysokości 6 000 EUR na okres $N =$ dwóch lat jest uzależnione od wcześniejszego zgromadzenia, przez okres $M =$ dwóch lat, oszczędności stanowiących połowę wyżej wymienionej kwoty, tzn. 3 000 EUR łącznie, z której ostatnia kwota z tytułu oszczędzania wynosi 125 EUR i została wpłacona na miesiąc przed zaciągnięciem kredytu. Oszczędności, o których mowa dają stopę oprocentowania $S = 3\%$, a stopa procentowa wynosi zaledwie $T = 6\%$, podczas gdy w warunkach rynkowych kształtuje się ona na poziomie 9%.

Kwota przeznaczana co miesiąc na oszczędności to $e = 125,00$ EUR, kwota miesięcznej spłaty wynosi $a = 140,91$ EUR, APR, z wyłączeniem oszczędności, wynosi 6,17% czyli 6,2%.

Uaktualnioną przyszłą wartością M będzie M' wyliczoną na podstawie następującego wzoru:

$$M' = 125 \cdot \frac{(1+i)^n - 1}{i}, \text{ gdzie}$$

$$i = (1+S)^{1/12} - 1$$

oraz $n = 24$ miesiące

stąd:

$$M'(t_{-1}) = 125 \cdot \frac{(1,03)^{24/12} - 1}{(1,03)^{1/12} - 1} = 3086,65$$

$$M'(t_0) = 3086,65 \cdot (1,03)^{1/12} = 3094,26$$

gdzie t_0 = czas zaciągnięcia kredytu

Wliczenie APR dla całej transakcji:

$$3094,26 + 6000 = \left[125 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{24}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \cdot [(1+X)^{1/12}]^{25} \right] + \left[140,91 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \right] \text{ stąd:}$$

$$3094,26 + 6000 = \left\{ \left[125 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 125 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 125 \frac{1}{(1+X)^{24/12}} \right] \cdot [(1+X)^{1/12}]^{25} \right\} + \left[140,91 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 140,91 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 140,91 \frac{1}{(1+X)^{48/12}} \right]$$

Równanie również można rozwiązać za pomocą metody rekurencyjnej, uzyskując w wyniku $X = 7,484710$, czyli APR w wysokości 7,5%.

2. ~~Umowa mieszana z towarzyszącym jej gromadzeniem oszczędności~~

2.1. ~~Umowa kredytowa mieszana z opcją gromadzenia oszczędności (zaliczki na rachunku bieżącym)~~

~~Zob. załącznik II, przykład 20. Oszczędności nie są brane pod uwagę do wyliczenia APR~~

2.2. ~~Umowa kredytowa z mieszanym ubezpieczeniem na życie~~

~~Są to hipoteki zabezpieczone polisą z klauzulą terminową takie, o jakich mowa w art. 20 niniejszej dyrektywy, gdzie oszczędności są częścią umowy.~~

~~Niech całkowita kwota kredytu wynosi 6000 EUR i ma być spłacona w czterech rocznych ratach przy stopie procentowej kredytu wynoszącej 9% lecz skonstruowanych jako wpłaty *na koniec każdego okresu*. Przypuśćmy, że menedżer funduszu wpłacił w końcu każdego roku w ciągu pierwszych trzech lat kwotę 1200,00 EUR i że zgromadzone oszczędności przyniosły 4% odsetek. Saldo tego rachunku, przed terminem spłaty ostatniej raty wyniesie 3895,76 EUR. Będzie on więc musiał wpłacić dodatkowo 2104,24 EUR. Harmonogram spłat będzie uwzględniał w jego przypadku trzy roczne raty po 1740,00 EUR każda i jedną w wysokości 2644,24 EUR, by został spłacony kapitał wynoszący 6000 EUR.~~

~~Wzór ma postać:~~

$$6000 = 1740 \cdot \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^3}}{X} + 2644,24 \cdot \frac{1}{(1+X)^4}$$

— stąd:

$$6000 = 1740 \cdot \frac{1}{(1+X)^1} + 1740 \cdot \frac{1}{(1+X)^2} + 1740 \cdot \frac{1}{(1+X)^3} + 2644,24 \cdot \frac{1}{(1+X)^4}$$

— i w rezultacie otrzymuje się $X = 10,955466$, czyli APR w wysokości 10,96 %